

1001 ROMAN

SAYI: 24

15 KURUŞ

1001 ROMAN

SAHİBİ VE UMUM
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ:

TANSİN DEMİRAY

YAZI VE TEKNİK
İŞLERİ SEKRETERİ:

SEBAT AKPINAR

Her Hafta Pazartesi Günüleri
Çıkardır Gençlik Mecmuası

ABONESİ:

Altı aylığı 25 sayı 390 kuruş.

Yıllığı 52 sayı 780 kuruş.

ADRES:

Ankara Cad. No. 36 — İstanbul

Telefon: 23714

Çıkaran: TÜRKİYE YAYINEVİ

Baskı yeri: TÜRKİYE BASIMEVİ

İÇİNDEKİLER:

SİNEMA AKTÜALİTESİ
Haberler

CANAVAR DOKTOR
Roman

İMPARATOR SAVARAN
Hikâye

HİRSİZ KİM?
Bilmeceli Hikâye

RAYMOND MASSEY
Portre

MASKELİ ADAM
Film Hikâyesi

RADYOLU POLİSLER
Resimli Roman

SU
Hikâye

(Kapaktaki resim: Portre
yazımıza aittir.)

7 Ekim 1946

SİNEMA Aktüalitesi

SAVAŞAMAYINCA

Kamplardaki talim devresini bitiren Turhan Bey, Pasifik Okyanusundaki meşhur Guam adasına gönderilmiştir. Genç aktör orada savaşacak kimse bulamadığından asker arkadaşlarına boyuna şahsi temsiller veriyormuş. Tabii bedava tarafından.

HOLLYWOODA GELDİ

«İki Ruhlu Kadın» filminde genç kız rolünde oynayan Patricia Roc ta İngiltere'den Hollywood'a Brian Donlevy, Dana Andrews ve Susan Hayward'la «Dağ Geçidi» filmini çevirmek için gelmiştir.

CAMP COOEK'E

GİTTİLER

«Monterey Korsanı» filminin açık hava sahnelerini çe-

virmeğe üzere Rod Cameron'la Maria Montez, California'nın Camp Coeok mevkine gitmişlerdir. Oradaki çalışmaları filmin yarısını teşkil edecek.

KİM OYNAYACAK?

Meşhur muharrir Mark Hellinger'in yazdığı «Katiller» romanının filme alınmasında baş kadın rolünü Mickey Rooney'in eski karısı Ava Gardner oynayacaktır.

DAHA NELER YAPARLAR?

Film çevirmekten başka işleri de olan yıldızlar çoktur. Errol Flynn roman yazar, John Hall meyva ticareti, Edward G. Robinson da yağlı boya resimler yapar. Bonita Granville'nin kadınlara ait güzellik eşyası satan bir müessesesi vardır. Film çevirmeyi bıraktıkları gün yıldızlar bunlarla da geçinebilirler.

BU SENE GÖRECEĞİZ

Lauren Bacall'le Humphrey Bogart cınai bir dram olan dördüncü filmleri «Billur Oda» yı çevirmeye başladılar. Bu iki yıldızın ilk filmleri «Alevli Dudaklar» ı kışın görecekiz.

MICHIGANLI KAHRAMAN

Turhan Bey'le aynı zamanda askere çağırıldığı halde sıhhatinin elverişsizliği yüzünden kabul edilemeyen Jon Hall halen Victor McLaglen, Andy Devin ve Rita Johnson'la «Michigan'lı Kahraman» filmini çeviriyor.

CANAVAR DOKTOR

ÇEVİREN =

Solelli

Fundalığı dört köşeden kuşatmış, tarıyorlardı. Uzun bir araştırmanın sonunda hiç birşey elde edilemedi.

Eltham hayretle söyleniyordu:

— Hiç birşey bulamadık. Buradan bir insan katiyen kaçamaz. Buna rağmen yine de ortada birşey yok. Şaşılacak şey!

Arkadaşıma baktım. O düşünceli zamanlarında daima yaptığı gibi kaşlarını çatmış, kulağını kaşıyordu.

Sabahın ilk ışıkları ortalığı aydınlatırken, Eltham, Smit, ben, üçümüz evin ve bahçenin etrafını çeviren çıplak elektrik tellerini muayene ettik. Hiç biri bozulmamıştı. Bu vaziyet gece köpeği öldürmeğe çalışan mahlûkun kaçışını büsbütün esrarlaştırıyordu. Bu tellerden kimse geçmezdi. En küçük bir temas bütün evi haberdar ettiği gibi dokunanı da derhal çarpardı.

Çalışığı tekrar dikkatle muayene ettik. Köpeğin baygın olarak bulunduğu yerden bir kaç adım ötedeki otlar basılmıştı. Burada bir mücadele olduğu anlaşılıyordu. Lâkin insan mevcudiyetini belirtmek en ufak bir iz bile yoktu.

Eltham yanımdan ayrılıp eve gitmişti. Smit dudaklarını ısırarak:

— Toprak kuru, hiç bir iz bulamayız, dedi.

— Herhalde Sezar'ın mevcudiyeti onlar için can sıkıcı bir hal almış olmalı ki ona yaklaşmağa çalıştılar. Köpek

de onları görünce zincirlerini kopardı.

— Ben de öyle düşünüyorum. Lâkin bu meçhul şahıs köpeği nasıl altetti ve hemen bu bahçeden çıktı? Haydi kabul edelim ki gündüzden kapı açıkken içeri girip saklanmış olsun, lâkin dışarıya nereden ve nasıl çıkıyor? Uçmuyor ya bu?

Aklıma Bayan Eltham'ın gördüğünü söylediği çok uzun boylu, garip renkli mahlûk geldi. Bu düşüncemi Smit'e de açtım.

— Aklımızın almayacağı şeylerle uğraşmıyalım Petri. Sonra işin içinden çıkamayız. Bütün meseleyi şöyle bir hülâsa edelim:

1 — Eltham Çin'e gitmeğe karar verdiği bir sırada oradaki bir arkadaşı İngiltere'de kalmasını tavsiye ediyor.

2 — Bu arkadaşın, Fu-Man-Cu'nun, hesabına çalıştığı cemiyetin büyüklerinden biri olduğuna eminim.

3 — Eltham'ı ve ailesini korkutmak için bir çok teşebbüsler yapıldı. Trendeki macera, Mis Eltham'ın çayına konan uyutucu ilâç ve sair.

4 — Eltham'ın yokluğunda burada da bir çok faaliyetler oldu. Ezcümle:

a — Denbi'nin köpeğini öldürdüler.

b — Bayan Eltham'ın görüşüştüğü şeyler.

c — Dün gece bilhassa bizim şahit olduğumuz hâdise-ler.

Yapılan bütün bu hareketlerde yegâne gaye Eltham'ın odasına girebilmektir. Diğer-

leri hep ikinci derecede kârlılar. Meselâ köpeğin öldürülmesi lâzımdı. Bayan Eltham'ın uyanık bulunması bahasını ikinci defa kurtarmış oldu.

— Fakat neden, Allahını seversen söyle, çıldıracağım. Neden kurtardı onu?

— Birisinin, belki de Fu-Man - Cu'nun ziyaretinden kurtarmış oldu. Bilmem bu ziyaretin sebebini günün birinde öğrenebilecek miyiz? Yavaş yavaş şüphelerim kuvvet bulmağa başlıyor. Burada, bu topraklarda Fu-Man-Cu'nun gizlendiğine kanaat getirir gibi oluyorum.

O sırada Denbi'nin yaklaşmasıyla konuşmamız yarıda kaldı. Genç adam bahçe duvarlarının dış tarafını, yolları, dere kenarlarını hep muayene ettiğini fakat hiç bir iz rastlamadığını bildirdi. Bu haber üzerine Smit bana dönerek, kati bir sesle:

— Dün gece bu duvarlardan dışarı kimse çıkmadı. Buna eminim, dedi.

O günü çok geç geçirdik. Öğleden sonra civarda yabancılardan bulunup bulunmadığını anlamak için kasabaya indik. Şüpheli celbedecek hiç kimseye rastlamadık.

Yolda Smit'e sordum:

— Senin burada oluşun Fu-Man-Cu'nun plânını tehir etmesine sebep olmaz mı?

— Zannetmem. Biliyorsun ki önüne geçmez işek Eltham on, on beş güne kadar Çin'e hareket edecek. Canavarın kaybedecek vakti yoktur. Sonra onun plânlarının tehirine imkân olmadığına eminim. Eğer fırsat bulsa beni de yok etmeğe çalışır. Lâkin yine yolundan dönmez!

Korku bütün vücudumu kapladı. Darbenin nereden, ne zaman geleceğini bilmiyorduk ki ona göre tertibat alalım. Hem bizim alacağımız tertibatın ne kıymeti olurdu ki. Onun elinde akla gelmedik, türlü türlü silâhlar vardı. En ummadığımız anda müthiş bir darbe bizi mahvedebildi. Görünmiyen bir düşmana karşı savaş ilân etmiş-

tik. Bunun doğurabileceği neticelerin dehşeti aklıma durgunluklar veriyordu.

Akşam üzeri hepimiz evin önündeki küçük tarasada toplandık. Öteden beriden konuş-tuk. Hava biraz serinler gi-gibi olmuştu. İçeri girmek i-çin Smit'in gözüne baktım. O anda yaralı bulunan Sezar tekrar havlamaya başladı. Ba-yan Eltham'ın titrediğini gö-rdüm. Uzun zamandanberi göz-lerini çalılıktan ayırmıyan Denbi birdenbire yerinden fırladı. Önündeki masayı de-virerek ileriye, fundalığa doğ-ru atıldı.

— Gördünüz mü, gördünüz mü, diye bağıryordu?

Çalılığın yanına vardığı zaman aklıma cebinden taban-casını çıkararak ateş ettiğini gördüm.

Eltham kızını eve soktuktan sonra bize döndü.

— Bay Smit siz şu taraf-tan başlayınız. Doktor Petri siz de bu taraftan diye emir-

Önündeki masayı devir-rerek ileriye, fundalığa doğru atıldı...

ler verdikten sonra bir çocuk süratle çimenlik kısmı geçe-rek hemen fundalığa daldı.

Biz de arkasından atıldık. Ayır ayrı yerlerden yavaş ya-vaş ilerliyerek fundalığı sarı-yorduk. Hiç kimsenin elimiz-den kurtulmasına imkân yok-tu.

İki silâh sesi daha işitildi. Arkasından Denbi'nin zannet-tiğim bir gıgılık ve sonra baş-ka ve boğuk bir gıgılık daha!.

Arkasından sükût.. Ve bu sükûtu bozan ayaklarımızın altında kırılan çalılarla Se-zar'ın acı acı bağırması...

Biraz ilerimde bahçevanın seslendiğini ve Eltham'ın ona cevap verdiğini duyuyorum. Ben de:

— Denbi, Denbi diye bağı-rıyordum!

Cevap yok!..

Karanlık gittikçe basıyord-u. Önüme gelen her yeri a-raya araya nihayet bir yerde Eltham'a rastladım. Biraz sonra bahçevan Edvard'la Smit de göründü. Bir an için olduğumuz yerde durduk.

Hepimizin aklından aynı sual geçiyordu: «Vernon Den-bi nerede?» bu sükûtu Elt-ham'ın bağırması yırttı:

— Vernon, Vernon!!

Her bağırışta sesi biraz daha yükseliyordu. Bu boşu-na bağırma acı bir mana gizliydi. Her taraf esrar per-desine bürünmüş gibi sessizdi.

Evin arka tarafından Se-zar'ın hafif havlamaları işitil-di. Smit:

— Çabuk olun... Işıkları da beraber alın! diye bağırdı.

Hepimiz birden ileri atıl-dık. Çalılıkları yararak, çi-çek tarhlarını çiğniyerek ko-şuyorduk. Eltham'ın yüzüne baktım. Sapsarı idi. Gözleri yerinden fırlamıştı. Benim kendisine baktığımı görünce:

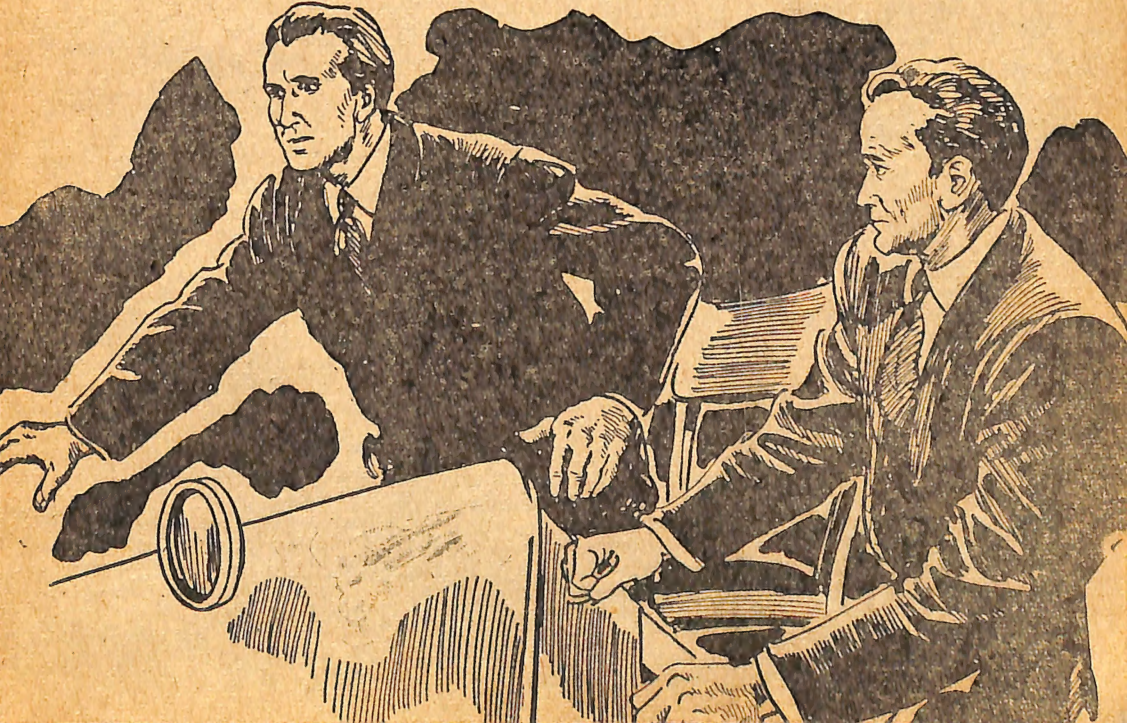
— Halime bakmayın, dedi. Bu gece çok fenayım. Önüme kim gelse öldüreceğim.

Onu hiç böyle görmemiş-tim. Deli gibi olmuştu.

Nihayet bir kaç fener bu-larak evin arkasına vardık. Lâkin burada birşey yoktu. Vakit geçirmeden tekrar çalı-lığa döndük. Sıkı bir taramadan sonra Denbi'nin rovel-verini bulduk. Smit'in yüzü-ne baktım. Çenesi düşmüş, kaşları çatılmıştı.

— Bu ne oluyor, ne demek bu? diye söylendi.

Hiç kimse cevap vermedi.

Meselâ gazetelerde okuduğum ve kesip sakladığım birkaç havadisi buraya da geçireyim...

Zaten kim cevap verebilirdi? Eltham boğuk bir sesle:

— Her yeri baştanbaşa arayalım, diye homurdandı. Bir hamlede fırlayarak gül bahçesine girdi. Fidanları kırarak deli gibi öteye beribe atıyor ve bağırıyordu:

— Vernon! Vernon!..

Tam bir buçuk saat her yeri karış karış aradı. Bir kaç hizmetçi ile Bayan Greba Eltham'da bu taharriyata iştirak etti. Yok, yok... Denbi'ye aiten ufak bir iz bile yoktu.

Tekrar teker teker tarasanın önünde toplandık. Hepimizin suratı asık ve kalpleri-miz korku dolu idi. Etrafımızı saran dehşet havası bizi sıkıyor, titretiyordu. Her an bir tehlike bekliyor, Bunun nereden geleceğini bilemiyorduk. Görünmüş bir düşmanın karşı mücadele etmek havya yumruk sallamak kadar manasızdı. Bilhassa bu düşman her boşa giden yumruğa

mukabil size öldürücü bir darbe indirirse!...

Neyland Smit'i bu derece âciz bir vaziyette hiç görmemiştım. Elleri cebinde bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyordu.

Birdenbire yerde duran fenerlerden birini kaptı. Tekrar çalığa doğru koşmağa başladı. Bu kadar araştırmadan sonra birşey elde edilemiyen fundalıkta ne bulacağını ümit ediyordu acaba?

Lâkin onun hayretle bağırdığını işittik. Hepimiz bulunduğu yere koştuk. Smit yerde yatan birinin başında duruyordu. Bu Denbi idi!!!

Halbuki bir kaç dakika evvel Denbi orada yoktu. Nasıl olmuş da oraya gelmişti? Birbirimizin yüzüne bakıyor, bir türlü bu suali sormağa cesaret edemiyorduk.

Denbi'yi kaldırarak eve doğru götürdük, tarasanın önündeki çimenlerin üzerine yatırdık.

Smit'in ani müdahalesi canileri işinden alkoymuş ve bu sayede Denbi ölümden kurtulmuştu. O halde caniler hâlâ civarda idiler. Arkadaşım birdenbire bunu hatırlamış olacak ki gürleyerek:

— Allahım, diye bağırdı. Biz ne hayvan insanlarız. Serbest bırakın şu köpeği!!

— Lâkin köpek sakat, diyecek oldum.

— Ziyânı yok.. Şayet şüphelenecek birşey olursa hiç olmazsa o tarafa doğru bizi götürmeğe yardım eder. Ah, ne diye bunu evvelce düşünmedik. Biz aptalız billâhi! Edvard sen köpeği zincirinden tut. O bizi götürür.

Hakkikaten bu iyi bir akıldı. Edvard tam köpeği çözmüştü ki hayvan sakat olmasın rağmen ileriye doğru atıldı. Bizi tekrar çalığa doğru götürüyordu.

İşte o sırada evin içindeki tehlike zilleri çalmağa başladı! Birisi duvara tırmanıyor-du. Bu ona işaretli! Hepimiz koştuk. Biraz sonra bahçe duvarına dayanmış bambo ağacından bir merdiven gördük. Merdiven duvarın üzerindeki elektrik tellerine ipek kordonlarla bağlı iki çengelle tutturulmuştu. Hiç bir gürültü yoktu. Eltham:

— Dışarı çıktı, diye bağır-

dı. Peşinden koşalım.

Kapiya koştuk. Sokağa çıktık. Lâkin ay ışığı altında gümüş gibi parlayan yolda kimseler görünmüyordu. Smit:

— Kaçırdık, diye homurdandı. Yazık çok geç hareket ettik!.

★

Bir saat sonra çalıhtaki sırrı keşfettik. Bu gayet basit bir sırdı: Büyük bir sandık çiçek tarhlarının birinin içine yerleştirilmişti. Toprak oyulmuş, sandık bu çukura gömülmüştü. Kapağının üzeri toprak ve çiçeklerle kapalmıştı.

— İçeri giren cani her himse, gündüzleri bahçe kapısı açikken girip çıkıyordu. Geceleri bu geniş sandığın içinde saklanıyordu. Bayan Eltham'ın penceresinden, duvarın üzerinde gördüğü ve canlı zannettiği şey mehtapta parlayan bu bambo ağacı ve ipek kordonlardı. Sandığı da herhalde Bay Eltham kızıyla beraber Londra'da iken gelip rahat rahat bahçeye yerleştirdiler.

Kapağın üzerine konacak olan çiçek ve toprağı evvelce hazırlanmış olmaları ihtimali vardır. Kazılan toprakları da saksılara dağıtmış olabilirler.

Smit bu izahatı verdikten sonra devam etti.

— Denbi çalığının içinde bir seyin kıpırdadığını gördü. Belki bu sandığın kapağını örten çiçeklerdi. Derhal yerinden fırlayıp fundahğa girince Cani— ki Fu-Man-Çu olduğunu kuvvetle tahmin ediyorum — Kafasına ağır bir seyle vurarak onu bayılttı. Biz yetişmeden hemen sandığın içine aldı. Biz oradan ayrıldıktan sonra tekrar meydana kaçardı. Artık orada barınamayacağını anlamış olacaktı bu işi yapar yapmaz hemen kaçtı. Lâkin Denbi'yi niçin öldürmediğini bir türlü anlayamıyorum!.

Ertesi günü rahip Eltham'ın evinden ayrıldık Smit bu ihtiyar adamı Çin'e gitmekten vaz geçmeğe tamamen ikna etmiş ve onu ölümden kurtarmıştı. Böylece canavar doktoru bir macerasında az çok alt etmiş sayılabilirlik.

Uzun zaman Fu-Man-Çu'dan bir haber çıkmadı. Hiçbir yerde faaliyetine rastlayamıyorduk. Acaba bizimle başa çıkamayacağını anlamış, mücadeleden vazgeçerek Çin'e mi dönmüştü. Yoksa?..

Neyland Smit bu ihtimale bir türlü inanamıyordu:

— Mutlaka yeni birşeyler hazırlıyordu, diyordu. Birgün yine dünyanın başına belâ olarak ortaya çıkacaktır.

İKİNCİ KISIM

ESRARENGİZ ÇİNLİ

Öyle bir adam tasavvur ediniz ki bu günkü fennin her sahada vardığı en son tekâmül bile gölgede bırakacak bir bilgi sahibidir. Bu adamı öyle tasavvur ediniz ki ordularla başa çıkacak bir kuvvet ve kudrettedir. Elinin bir işaretile milyonlarca insan kurbanlık koyun gibi kendilerini ölüme atıyorlar. İlinin isim bile vermekten âciz kaldığı en korkunç silâlar onun elindedir. Yakalamaya çalışırsunuz ve bin bir müşkilâtla bir yerde kısıtıyorsunuz. İşte artık kaçamaz, elimizdedir, diyorsunuz. Fakat

o avucunuzun içinde sandığınız mahlûk bir anda bir duman gibi yine kaybolup gidiyor: İşte bu dünyaya ölüm salan canavar adam, Çinli doktor Fu-Man-Çu'dur!.

İngiliz gizli polis teşkilâtına mensup olan arkadaşım Neyland Smit Hindistan'da vazifede bulunduğu sırada bu korkunç canavarın yaptığı cinayetlerle karşılaşmıştı. İngiliz hükûmeti onu, Fu-Man-Çu'nun kurduğu ve dünyaya ölüm sağmağa çalıştığı teşkilâtla uğraşmağa memur etmişti.

Onun Londra'ya dönüp de benî bulduğu geceyi hatırladıkça ürpermeler geçiriyor. O gelmeden evvel ben Londra sayfiyelerinden birinde çalışan, kendi halinde basit bir doktordum. Bu korkunç mücadelede kendine itimat edebilecek bir arkadaş arıyan Smit beni bu serüvene sokmağa ikna etmişti.

O gündenberi başımızdan geçen inanılması güç maceraları bir deftere not ediyorum.

Smit'in ilk geldiği geceden itibaren bir an bile rahata kavuşamamıştık. Fu-Man-Çu'nun esrarengiz çetesiyle a-

mansız ve sonsuz bir mücadeleye girmiştik. Bazı yerde onun cinayetlerine mani olmadık. Bir defasında Fu-Man-Çu'nun saklandığı yeri bile bulduk. Hattâ onu yakalıyorduk bile diyebilirim. Fakat korkunç canavar bizi ölümlere atarak kurtulmasını bildi.

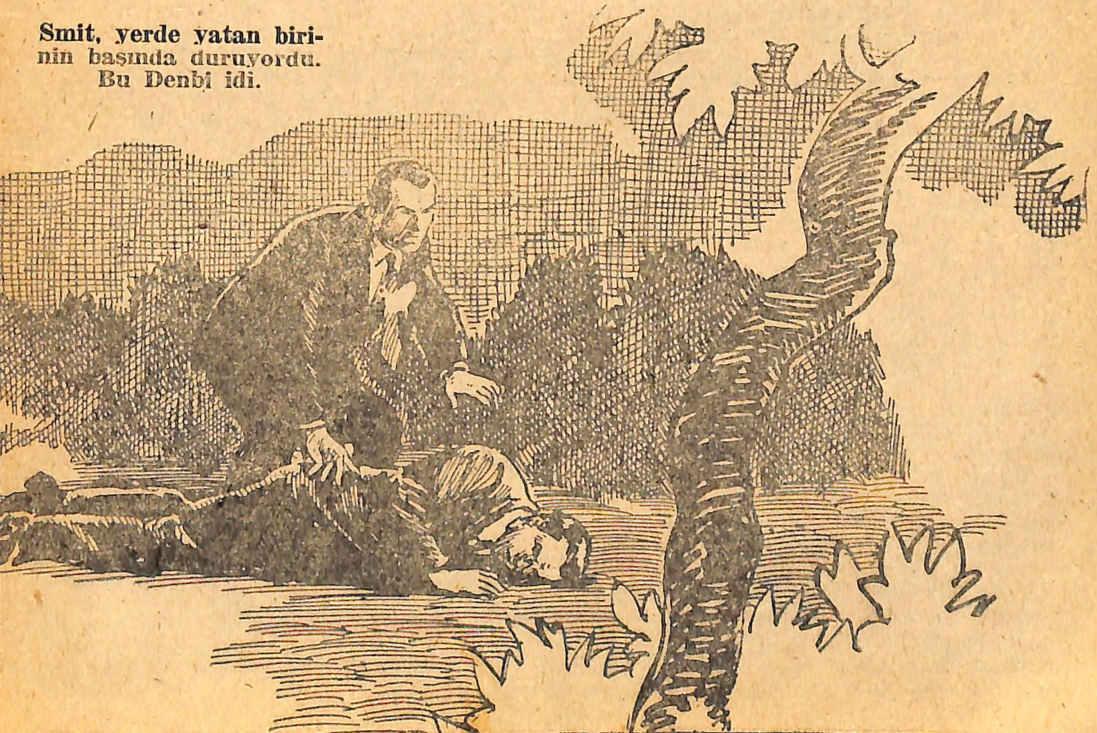
En son olarak onunla rahip Eltham'ın köşkünde mücadele ettik. Bir sürü esrarengiz hâdiselerden sonra burada Smit'le başa çıkamayacağını anlıyan Fu-Man-Çu mağlubiyeti kabul eder görünmüş, çekilip gitmişti.

Aradan aylar geçmişti. Onan hiç bir ses çıkmıyordu. Ben onu artık Smit'le baş edemeyeceğini hissedip saheden uzaklaştığını zannediyordum. Smit ise bana:

— Hiç ummam Petri, diyordu. Bu canavar bir gün yine en ümit etmediğimiz taşın altından karşımıza çıkacak.

Meğer arkadaşımın hakkı varmış. Günler geçtikçe içimde bir huzursuzluk hissetmeğe başladım. Sebebinin anılamadığım bir korku yavaş yavaş bütün varlığımı sarıyordu. Evet havada, etrafımızda,

**Smit, yerde yatan birinin başında duruyordu.
Bu Denbi idi.**

her yerde korkunç bir elektrik dalgası var gibi geliyordu bana. Bunun neden ileri geldiğini sormayınız. Kelimelerle anlatamam. Fakat bunu hissediyordum. Smit'de aynı vaziyette idi. Bir gün:

— Fu-Man-Cu yine harekete geçmiş olacak, dedi. Bunun hissediyordum. Evet Fu-Man-Cu boş durmuyordu. Onun bütün dünya üzerine kurduğu korkunç ağ zaman zaman avlarını yakalamakta devam ediyordu.

Hiç bir gün elime gazete almayıymı ki yakından veya uzaktan canavar doktorla ilişkili bir cinayetten bahsetmesin. Onun ismi hiç geçmiyordu. Zaten onu kimse bilmiyordu. Vurulan darbeler o kadar muntazamdı ki bunların nereden geldiğini kimse farkedemiyordu. Bunu ancak biz anlıyabiliyorduk. Bazıları esrarengiz bir ölümler oluyordular, kimisi intihar ediyor, kimisi zehirleniyordu. Öyle ki artık en normal kazalardan bile şüphe ediyor, altında Fu-Man-Cu'nun parmağını arıyorduk.

Meselâ gazetelerde okuduğum ve kesip sakladığım bir kaç havadis buraya da geçireyim:

Nev York'ta çıkan Ekspres gazetesinden:

«Birleşik devletlerin casusları Güney denizi adalarında, Honolulu'daki Çinlilere zehirli akrepler sattığı zannedilen bir caniyi aramaktadırlar. Son zamanlarda Çinliler arasında akrep sokmasıyla ölenler o kadar çoğalmıştır ki hükümet meseleye el koymak mecburiyetini hissetmiştir. Neticede Maui adasından bir yerli tüccarın bu akrepleri sattığı anlaşılmıştır. Çinliler kız evlatlarını hiç sevmediklerinden, yeni doğan kız çocuklarını bu akreple zehirlenmektedirler. Maui'li tüccar büyük bir şiddetle aranmaktadır.»

Acaba bu görüldüğü gibi sadece bir yerli tüccarın işi midir? Hiç zannetmiyorum. Mutlaka bunun da altında Fu-Man-Cu çetesinin parmağı

vardı.

Glob gazetesine Röyter ajansından verilen bir havadis:

«Hong Kong valisine öldürmek kasdiyle ateş eden çinli yakalanmıştır. Yapılan tahkikat neticesinde bu adamın arkasında Kanton vilâyetindeki bir gizli cemiyetin bulunduğu anlaşılmıştır.»

Star gazetesinden:

«Rus Türkistanında, Çin hududuna yakın bir köye Çinliler hücum etmiş ve bir evi içindeki yüze yakın insanla beraber yakmışlardır.»

Bütün bunlar görüldüğü gibi alelade cinayetler değildi. Hepsini inceden inceye tetkik edince, dönüp dolaşıp sebebini Çinde, dolayısıyla Fu-Man-Cu'nun dünyayı saran kanlı ve dehşet saçan cemiyette aramak lâzım geliyordu.

Evet bu cemiyet dünyaya kan kusturuyordu. Fu-Man-Cu'nun korkunç bir ideali vardı. Çin'i dünyaya hakim kılmak. Diğer bütün milletleri ona tâbi yapmak. Bu uğurda dünyayı bütün insanlarıyla birlikte yakmak lâzım gelse tereddüt etmeden yakacaktı. Bu sebeple doğuya gidip tetkikat yapmış, Çin'in, Hindistan'ın artık Avrupa'lıların tasavvur ettikleri eski yerler olmaktan çıkmış bulunduğunu görerek bunu Avrupa'lılara anlatmağa çalışan alimleri birer birer ortadan kaldırıyor. Diğer taraftan da dünya ya dehşet salmak için yer yer kundaklar sokuyor, ihtilaller çıkartıyor, büyük çapta cinayetler işliyordu.

Bir sabah yazı masamın başında oturmuş, Fu-Man-Cu ile alâkadar bu hâdiseleri birer birer gözden geçirip düşünüyordum. Birdenbire kapı açılarak içeriye Smit girdi. Yüzü karmakarışık. İşlerin yine fena gitmekte olduğu halinden anlaşıyordu:

— Sir Lionel Barton'u gördüm, dedi. Bu herif delinin biri. Bütün ihtarlarıma, tavsiyelerime güldü. Onu kurtarmak müşkül olacak.

Sir Barton'un da hayatı tehlikede bulunuyordu. Birkaç

gün evvel Smit'le bir liste yapmıştık. Bu listeye doktor Fu - Man - Cu'nun gayesinin tahakkukuna mani teşkil eden bütün şahısların isimlerini yazmıştık. Barton'da bu listeye dahildi. Yanılmamıza imkân yoktu. Çünkü Sir Lionel Barton uzun zaman Tibet'de Çin'de dolaşmış ve oraları tam manasiyle öğrenmişti. Hattâ Hindistan'ın müdafası için birçok etüdler hazırlamış, Tibet'e ait birçok tetkiklerini nesretmişti.

— Onun sağ salım Londra'ya gelebilmesi bile hayret edilecek birşey doğrusu, dedim.

Smit başını salladı. Piposunu yaktı:

— Hayır. Hali hazırda İngiltere ağın merkezidir. Örümcük burada bekliyor. Burada taarruza geçmek onlar için daha kolaydır. Fakat şu Barton'u idare etmek hakikaten mesele. Evini görsen şaşarsın. Alçak, basık tavanlı bir yer. Dört tarafı yüksek, sık ağaçlarla çevrili. Rutubet içinde, tıpkı bir orman manzarasını andırıyor. Bir damla bile güneş görmüyor. Bir çalışma odası var ki tarif edemem. Karma karışık bir yer. Mağara gibi. Orada çalışıyor, orada yemek yiyor, ihtimal ki orada yatıyor. Evde iki hizmetçi gördüm. Biri Çinli bir usak, öbürü nerele olduğunu pek kestiremediğim garip bir adam. Daha başka kimler var bilmiyorum.

— Çinli bir usak mı, bu fena?

— Kendisiyle görüştüm. İsmi Kve, Kantonlu. Bunlardan mada bir de Strozza isminde bir kâtip var. Birkaç lisan biliyor. Lâkin bakışları hiç hoşuma gitmedi. Sir Barton'un yakında nesredeceği «Mayopan Mabretleri» hakkındaki eserine bir sürü notlar hazırlıyor.

Halbuki Sir Barton'un bütün esyaları, bu kitap için meydana getirdiği notlar da beraber seyahati esnasında gayet garip bir şekilde çalınmış. Şimdi kendisi kafasındaki bilgiden istifade ederek kâtibine not tutturuyor.

(Arkası gelecek sayıda)

İMPARATOR SAVARAN

Savaran, Laonga otelinin balkonunda oturmuş pinekliyordu. Yapacak hiç birşeyi yoktu. Daha bir kaç ay evvel Çellum kabilesiyle birlikte harp etmiş ve Çellum'lulara büyük bir imparatorluk kazandırmıştı. Orada rahat rahat yaşayıp duruyordu. Fakat bir gün, kabile reisi Kuali onu haremünde yakalayınca, işler değişmişti. Savaran da onu hapsedmek için fırsat gözleyen üç Avrupa kolonisinin içinden geçerek, kaçmağa mecbur kalmıştı. Gongoda'ya varmak istiyordu. Çok cesur ve kahraman bir kabile olan Gongoda'lıların reisleri ölmüştü. Savaran oraya erişmek, bu cesur cengâverleri zaferden zafere sürükliyerek yeni bir imparatorluk kurmak niyetindeydi. Fakat Riad'luların memleketinen gelince, Riad kralı Tilki Mindipi onu yakalamak için tuzaklar kurdu. Tilkinin kurduğu tuzaktan kaçmak kolay mı idi. Savaran da imparatorluk hülûyalarını filân bir tarafa bırakarak, Laonga'ya kapağı dar attı.

Laonga, herbat bir yerdi. Fakat Savaran, orada kalmamıştı. Bir tarafta Avrupa kolonileri, bir tarafta da Savaran'ın başını getirene vaadedilen mükâfatı kazanmağa can atan gemicilerle dolu bir deniz vardı. Savaran'ın canı çok sıkılıyordu. Birşey değil otele verecek parası bile yoktu. «Ne yapmalı da azıcık para bulmalı» diye düşünürken adamlarından Bişi Amali otelin balkonuna çıktı.

— Ey büyük Zafarani! dedi. Sana Büyük Patronu getiriyorum, dünyanın en büyük para babalarından biri. Ellerinden kudret ve servet dahiyan bir adam.

Savaran gülümsüyerek:

Ceviren :

NIHAL YEĞİNOBALI

Resimliyen: FİRUZ

— Tam benim aradığım insan, dedi. Nerede?

Bişi-Amali, balkona çıkmış olan ufak tefek şişman bir adamı işaret etti:

— İşte!

Sonra bodur adama döndü ve yerlere kadar eğilerek:

— Ey sonsuz Dolarlar Lordu, işte karşınızda Savaş Aslanı Meşhur Zafarani duruyor. Afrika'yı ondan daha iyi bilen kimse yoktur, dedi.

Savaran söze karıştı:

— Söylediği doğrudur. Ben Savaran.
Bodur adam:

— Memnun oldum, dedi. Ben Klâtli.

Adamın «Ben Klâtli» deyiş tarzından, Savaran onun mühim bir adam olduğunu anladı. Fakat kim olduğunu bilemiyordu. ufak tefek adam durmadan elini kolunu sallıyarak:

— Bir yerli savaşı istiyorum, dedi. Ama hakikî bir savaş! Gözlerini kan bürümüş vahşilerin birbirlerine saldırışı! Dehşet! İhtişam! Korku!

Savaran hayretini belli etmemeğe çalışarak adamı süzdü. Herhalde Klâtli denilen bu adam, bir parça deliydi. Fakat Bişi-Amali zenginliğinden bahsetmişti. Savaran onu bir denemeğe karar verdi:

— Afrika'da dediğiniz gibi savaş yaratmak, bir cihetten kolaydır, bir cihetten de güç! Çok pahalıya mal olur.

Klâtli, Savaran'ın nefesini kesen bir lâkaydıyla:

— Yüz bin dolarını istersen peşin vereyim, dedi. Paranın ehemmiyeti yok. Fakat

dediğim gibi muhteşem bir şey istiyorum. İnsanın kalbini titreten bir vahşet! İhtiras! Merhamet! Dehşet ve Aşk!

Savaran'ın gözleri dört açıldı. Bu bodur adam çok şayanı hayret bir zattı. Vahşi Afrika harplerinden âdetâ bir sinema lisaniyle bahsediyordu. Sonra birden zihninde bir şimşek çaktı. Kalkkahalarla gülerек:

— Afrika harpleri hakkınca bir film mi çevireceksiniz? diye sordu.

Bodur adam:

— Doğrusu intikal kabiliyetinize hayranım! diye bağırды. Beni bilmiyor musun? Kuyruklu Yıldız Stüdyosunun en büyük rejisörü Hanibal Klâtli! Sen hiç gazete de mi okumazsın? Elvelâta Lâles ve Maks Drelf'le beraber (Vahşi Aşk) filmini çevirmek için buraya geldiğimi herkes biliyor!

Bir film için sahte bir harp yaratmak! Bu Savaran'ın hiç yapamıyacağı birşeydi. Belki de reddederdi. Fakat paraya ihtiyacı vardı ve Hanibal Klâtli su gibi para harcıyordu. Sonra Savaran (Vahşi Aşk) filminin kadın yıldızı Elvelâta Lâles'i görmüş ve hemen hayran kalmıştı. Onun için Hanibal'ın teklifini kabul etti ve bu meseleden, paradan daha başka bir istifa çıkarmak için plânlar kurmağa başladı.

Beri taraftan Elvelâta da Savaran'ın şahsiyetindeki garip cazibeye kapılmıştı.

— Senin, beni çekmen çok garip, Savaran, diyordu. Çünkü ben hakikî asker tiplerinden hoşlanırım.

Vücudunda otuz tane yara yeri olan Savaran:

— Nasıl bir tipmiş bu? diye sordu.

— Maks Drelf meselâ. Ha-

**Sakalımı söküp bur-
nundan da balmumu
bir kalıp çıkararak
gülümesdi.**

ni öyle hayata beş paralık e-
hemmiyet vermiyen, soğuk
kanlı bir erkek. Ama tabii,
Maks hakiki bir harpte dö-
ğüşmüş.

Savaran:

— Evet, dedi. Hakiki bir
savaş görmek başka bir şey-
dir. Sen de hakiki bir savaş
istiyorsun, değil mi?

— Tabii. Mümkün olduğu
kadar sahiciye benzemeli. Ben
etrafımda bir savaş olduğuna
inanmıyorum. O korkuyu, deh-
şeti duymalıyım ki başkala-
rına da duyurabileyim.

Bu sırada Maks Drelf yan-
larına gelmişti. Elvelâta:

— Merhaba Maks, şimdi
Savaran'la bizim şu harpten
bahsediyorduk, dedi. Filim
çekilirken işler güçleşirse, o-
na hakiki doğuş hakkında bir
fikir verirsin, değil mi?

Kahraman Maks:

— Tabii, dedi. Öyle yap-
macık şeylerle beni aldata-
mazsınız, Savaran. Bulacağı-
nız yerliler sahici gibi doğuş-

melidirler. Mesele o vahşi
korkuncu havayı vermekte.
Öyle ki, ben bir avuç ada-
mımla orduların üzerine atıl-
ınca, kendi hareketimin kah-
ramanlığını kendim hissetme-
liyim. Vahşiler, Elvelâta'yı
kaçırınca, ben de pervasızca
onu kurtarmak için atılaca-
ğım. Etrafta herşey hakiki
gibi olmalı. Yoksa ortalığı alt-
üst ederim vallahi!

Hanibal, Çellum'ların mem-
leketine gitmek istiyordu. O-
ranın manzarasının filim için
çok elverişli olduğunu söyle-
mişlerdi. Savaran, bunu in-
kâr etmedi. Fakat Çollum Re-
isi Kuali'nin onu asmak için
dört gözle fırsat kolladığını
söylemedi. Sadece ortaya o-
kadar güçlükler çıkardı ki,
Laonga'dan bir türlü ayrıla-
madılar.

Hanibal, küplere biniyor-
du. Şimdiye kadar etrafında-
kilerin onun her istediğine
boyun eğmesine alışmıştı.
Bütün izin kâğıtları filân ta-
mamdı. Savaran'a su gibi pa-
ra veriyordu ama, gene de
hiç birşey olmuyordu.

En nihayet bir gün Sava-
ran:

— Portekiz Lumpuli'sinden
geçip de Gongoda'ya gitmek
daha kolay olacak, dedi. Gon-
goda arazisinin manzarası da
çok güzeldir. Ne dersin?

Hanibal Klâtli:

— Hangisi daha kolay ola-
caksa onu yap, derim, diye ce-
vap verdi. Çabuk gidelim de,
istersek cehennemin dibine
gidelim.

Üç saat sonra Savaran ge-
lip de herşeyin hazır olduğun-
u söyleyince Hanibal şaşkın-
lığından az daha küçük dilini
yutacaktı.

— Aman yarabbi! dedi.
Sen sihribaz mısın be herif?

Savaran, hafifçe gülümsi-
yerek sözüne devam etti:

— İstersek on dakika son-
ra yola çıkabiliriz. Gongoda'ya
haber gönderdim. Yarım-
şar dolar ücretle altı bin cen-
gâver hazırlyacaklar. Bu cen-
gâverler bizi Gongoda arazi-
sinin bitip, Riad arazisinin
başladığı yerde bekliyecek.
Şimdi bütün kâğıtlarınızı ba-

na verin de her iş hazır olsun.

İsteddiği zaman harikalar
yaratabilen Savaran, bu sefer
de öyle yaptı. Haftalardır
sallandığı işleri bir iki sa-
at içinde öyle bir kolaylıkla
halletti ki, Kuyruklu Yıldız
Stüdyosunun adamları hem
şaşırdılar hem de hayran kal-
dılar. Sonra tam yola çık-
acakları sabah sırta kadem
bastı.

Uzun boylu, kırık burunlu,
abanoz tenli ve kara sakallı
bir adam gönderip hapse atıl-
dığı için şimdilik gelemeyece-
ğini, fakat onlar Gongoda'ya
varmazdan evvel arkaların-
dan yetişeceğini haber verdi.
Bu arada da kırık burunlu
Tamaka, onlara rehberlik e-
decekti.

Hanibal Klâtli okadar kız-
dı ki suratı bembeyaz kesil-
di ve bir kaç defa hiç sesini
çıkarmadan yerinde sığırdı.
Sonra Savaran'a küfürler sa-
vurarak Tamaka'nın arkası-
na bir tekme attı. Bundan
sonra kervanı kendisi idare
edecekti. Fakat Portekiz Lum-
puli'sine gelince, karşılaştık-
ları güçlük onu bu kararın-
dan vazgeçirdi.

Lumpuli hududunda bütün
gümrük memurlarının kendi-
lerini beklediğini, bir sıra yer-
li askerinde yollarını kestiği-
ğini gördüler. Elvelâta:

— Bu ne teşrifat? diye ba-
ğırdı. Bizi Amerika Reiscum-
huruyla maiyeti mi sandılar,
yoksa bir kaçakçılar kafilesi
mi?

Bir kaç dakika sonra öğ-
rendiler ki, memurlar uzun
boylu, zayıf bir adam arıyor-
larmış. Kervandaki bavulla-
rın içine kadar bakan asker-
ler:

— Yok!

Deyince Portekiz'li yüzbaşı
inanmıyormuş gibi başını
salladı:

— Savaran'ın görünürler-
de olmaması hiç birşey ifade
etmez, dedi. O alçak öyle
kurnazdır ki, insanın düşün-
celerinin arkasına bile sakla-
nabilir.

Sakin bir ses, yüzbaşının
sözünü kesti:

— Doğrudur. Bilirim, çün-

kü ben Zafarani Aslanının hususi vekili, Kırık Burunlu Tamaka değil miyim?

Abanoz renkli yerli, bir eşeğin üstüne binmiş kayıtsız gözlerle etrafını seyrediyordu. Bu sözleri duyunca bütün Portekiz hudut memurları, ona doğru koştular. Şişman yüzbaşı:

— Söyle köpoğlu! diye bağırdı. Savaran hakkında ne biliyorsun?

Tamaka büyük bir gururla:

— Çok şey, dedi. Meselâ şu anda Laonga hapishanesinde oturuyor ve ayaklarının altı yere değdiği zaman canının

acısından bar bar bağıyor. — Ne? Savaran hapse mi girdi?

Bu haber, Portekizlilerin okadar hoşuna gitti ki, Tamaka'nın etrafını aldılar ve Savaran'ın hapse atılma hikâyesini dinlemeğe daldılar. Tamaka ballandıra ballandıra anlatmağa başladı:

— Efendim, Savaran dün

gece pek neşeliydi. Çünkü parası boldu. Bir kahveye girdi ve rakkaselerden biriyle ahbaplık etmeğe başladı. Meğer o rakkase, Kadının gözdesi değil miymiş? Kadı, sevgilisinin Savaran'dan hoşlandığını görünce hançerini çekip Savaran'ın masasının üstüne koydu. Rakkase çok güzeldi, fakat Savaran ona pek de

fazla vurulmamıştı. Fakat Kadının o hareketine karşılık kızı çekip dizine oturttu. Maks Drelf:

— İğrenç! diye söylendi.

Yüzbaşı:

— Savaran öyledir! dedi. Eee, Kırık Burunlu Tamaka, anlat bakalım sonra ne oldu?

— Ne olacak, Kadı, Savaran'a bir tokat attı, Savaran da onu sakalından yakalayıp bir kenara fırlattı. Bunun üzerine kahvedekiler hep beraber Savaran'ı yakalayıp zindana götürdüler. Ayaklarının altına yüz değnek vurdular. O da şimdi hücresinde oturmuş, tabanlarının ağrısını din-diriyor.

— Demek gelemiycek?

Tamaka dertli dertli başını sallıyarak:

— O gelir, dedi. Bir kaç gün sonra, ayakları iyileşince gelir.

İçini çekerek sözüne devam etti:

— Bu zengin Amerika'lılardan para kazanacak. Bütün paraları benim almama razı olur mu hiç?

Portekiz'li yüzbaşı bu ci-vardaki Afrika'lıların para için kendi evlâtlarını bile sat-tıklarını bilirdi.

— Yazık! dedi. Savaran gibi bir serseri, iyi kalpli Tamaka'nın beş on kuruş kazan-masına mani olacak.

Tamaka gene dertli dertli başını salladı. Portekiz'li:

— Biz belki onun hududu geçmesine mani olabiliriz, dedi.

Tamaka:

— Hayır, diyerek içini çekti. Çünkü o Savaran'dır. Tebdili kıyafeti sizi aldatacak.

— Nasıl bir tebdili kıya-fetmiş bu bakalım?

— Harikulâde. Basbayağı bir fellah gibi bir kervana katılacak, sonra buradaki kar-gaşalık esnasında maşlahını çıkaracak. Maşlahının altında da bir Portekiz gümrük memurunun üniforması ola-cak. Siz de onun farkına bile varmayacaksınız.

Yüzbaşı:

— Mükemmel! dedi. Hay-di geçin de yunuza devam edin bakalım. Biz Savaran'ı

buradan geçirmemeğe çalışa-cağız.

Böylece Portekiz'lilere bü-yük ümitler vererek huduttan geçtiler. Kervanı Tamaka i-dare ediyordu. Klâtlı Sa-variantın gelmediğine bayağı memnûn oldu. Harp sahnesi-nin çevrileceği yere geldikle-ri zaman:

— O Savaran herifi bir da-ha görünmezse gam yemem, dedi. Sen bulunmaz bir hazi-nesin Tamaka. Seni tercih e-derim.

Tamaka büsbütün başka bir sesle:

— Yazık!

Dedi ve sakalını söküp, burnundan da balmumu bir kalıp çıkararak gülümsedi.

Hanibal:

— Vay canına! dedi. Sava-ran mış yahı!

Savaran:

— Savaran sözüne sadıktır, diye cevap verdi.

Üç saat beklediler. En ni-

İleri atıldı ve sıkı bir yumrukla Mindipi'yi yere yuvarladı.

— İyiyet Hanibal:

— İyi hoş ama, savaş ne-rede kaldı? diye sordu.

Bir küme yüksek, gümrak ağacın altında durmuşlardı. Önlerinde geniş, güneşlik bir çalılık uzanıyordu. Onun ar-dında da bir tepe vardı. Fak-kat meydana hiç birşey gö-rünmüyordu. Maks Drelf sa-bırsızlanmış, Savaran'la alay ediyordu. Ona hiç ehemmiyet vermiyen Savaran ansızın ko-lunu kaldırdı. Uzaklardan git-gide yaklaşan bir gürültü gel-meğe başladı.

— Başlıyor! Tepenin öte tarafındalar.

Bir saat daha beklediler. Hanibal, gene ağzını açmak üzereydi ki birden bir çığlık kopardı ve geriye sıçradı. Çünkü ayaklarının dibindeki otların arasından eli yüzü rengârenk çizgilerle süslenmiş simsiyah bir adam peyda olu-vermişti. Yerli, Hanibal'in korkusuna gülümsedi ve Sa-varan'a dönerek Gongoda li-saniyle birşeyler söyledi. Sa-varan:

— Fotoğrafçılarınıza söy-leyin, dedi. Birinci bölüm te-peden aşağı inmiş, hazır ol-sunlar.

Maks sert bir sesle:

— Yalan! dedi. Ben hiç bir şey göremiyorum.

Savaran cevap vermedi. O sırada Hanibal, ikinci bir çığ-lık attı. Çünkü otların arasın-dan bir sıra Gongoda cengâ-veri çıkmış ve Savaran'ı se-lâmladıktan sonra yere yata-rak silâhlarını hazırlamışlar-dı. Elvelâta Savaran'ın garip bir alevle tutuşan gözlerine bakarak:

— Bütün Afrika'nın İmpa-ratorusun sanki, dedi.

Savaran da:

— Sen de benim impara-toriçemsin! diye cevap verdi. Hakikaten de Elvelâta vahşi bir sultan gibiydi. Tüy-ler ve boncuklardan ibaret elbisesi içinde güzelliği büs-bütün meydana çıkmıştı. Maks Drelf hiddetle:

— Bu bayat iltifatları bı-rakın şimdi, diye bağır-dı. Ha-ni harp? Hani harp? Ben ma-dem ki bir kahramanım...

Ağaçların dalları arasına kurulmuş olan fotoğraf mak-i-nalarının yanındaki yerli nö-betçi, vahşi bir çığlık kopar-dı. Savaran, önlerinde uza-nan düz çalılığa bakarak:

— İşte istediğiniz harp, kahraman efendi!

Dedi. Sonra fotoğrafçılara dönerek bağırdı:

— Şu çallara bakın! Hay-di çabuk, derhal başlayın.

Maks:

— Ee, diye alaylı alaylı güldü. Çalllar çiçek ağsın di-ye mi bekliyeceğiz?

Hanibal ansızın, heyecanla:

— Vay canına! diye ba-ğır-dı. Vay canına! Çalllar yü-rüyor yahu! Koskoca çalllar!

Savaran hiç sesini çıkar-mıyarak ağzına bir düdük gö-türdü ve çaldı. Otların arasın-daki Gongoda'lılar derhal sa-vaşa başladılar.

Ard arda vahşi naraları yükseldi. Sinsi sinsi ilerliyen çalılıklar yere düştü ve çalı-lıkların arasından yüzlerce çıplak vahşi çıktı. Zaten iri yarı adamlardı, fakat başla-rındaki tüyler, onları büsbü-tün büyük gösteriyordu. Vü-cutlarındaki rengârenk çizgi-lerle de hakikî şeytanları an-dırıyorlardı. Büyük kırmızı kalkanları, kan gibi, hep aynı hizaya kalkmış dalgalanan mızrakları, sulara vuran güneş ışığı gibi parlıyordu. Yüz-lerce boğazdan birden aslan kükremesini andıran bir nara yükseldi. Çıplak cengâverler mızraklarını kalkanlarına vu-ra vura bir sel gibi ileri atıl-dılar. Hanibal:

— Vay canına diye bağı-r-dı! Vay canına! Harikulâde! Mithiş! Fotoğrafçılar! Dik-kat edin, fotoğrafçılar!

Fakat Maks Drelf burnu-nu kıvrırdı:

— Çok cansız! dedi. İnsa-na bir heyecan vermiyor ki! Sahici harp böyle mi olur?

Sözünü tamamlıyamadı. Gök yüzünden kendilerine doğru canlı güneş hüzmeleri-ni andıran ince ince ısıklık çiz-gileri geliyordu. Hava yüzler-ce sineğin ışıltıyla dolmuştu.

Tüyler ve boncuklar-dan ibaret elbisesi i-cinde güzelliği büs-bütün meydana çıkmıştı.

Çok yakınlarındaki Gongoda askerlerinden biri acı bir çığ-lık kopardı, doğruldu ve sonra yere yıkıldı. Göğsünden akan şey, kırmızı mürekkep değildi.

Maks Drelf gözlerini ka-padı. Elvelâta sapsarı kesil-mişti. Hanibal Klâtli, Sava-ran'a bol bol küfrediyordu. Savaran gülümsüyerek:

— Ne yapayım, ille hakikî olsun diye tutturdunuz. Zaten ben de çoktandır Gongoda'lı-ların başına geçmek ve Riad-lıları tepelemek istiyordum. Sizin teklifinizi duyunca bir taşla iki kuş vurayım, dedim. Sizin getirdiğiniz boş kurşun-ları atıp yerine dolu kurşun koydum. Hiç korkmayın, bir-az geride kum torbalarıyla gevriili bir karargâh var. Ca-nından korkan oraya gider.

İlk giden Maks Drelf ol-

du. Elvelâta cesur ve meraklı bir kızı. Hakiki bir vahşi harbini kaçırmak istemediğinden yerinden bile kimildamadı. Hanibal da mesleğinin adamıydı. Tepeden doğru akın akın hücum eden yağız cengâverlerin filmi ne kadar güzelleştireceğini düşününce kokusunu filân unuttu.

— Vay canına! dedi. İnsanın içi bir tuhaf oluyor. Ah! Bir defa daha hücum etseler de gene filme alabilsek!

Savaran:

— Biz nasıl istersek öyle olur!

•Diyerek gülümsedi ve bir emir verdi. O zamana kadar ses çıkarmamış olan makinalı tüfekler konuştu. Riad cengâverleri geriliyerek tepenin ardına çekildiler. Biraz sonra daha büyük bir şiddet ve kuvvetle hücum ettiler. Klâtili, heyecanından yerinde duramıyordu:

— İşte Maks Drelf'in bir avuç askerlerini alıp ileri atılması için tam zaman. Ama Maks, o kahrman Maks nasıl kaçtı gördün ya! Hiç bir zaman bu vahşilerin üstüne atılamaz.

— O atılmazsa Savaran atılır!

Bir an içinde Savaran sırtındaki Arap mahlamını çıkardı. O da Maks Drelf'in filmde giydiği üniformanın bir eşini giymişti. Geniş kemarlı güneş şapkasını da gözüne kadar indirince, yüzü yarı yarıya gizlendi. Bir düdük öttürdü ve Gongoda'lılar ayağa kalktılar. Elvelâta:

— Savaran! diye bağırdı. Savaran! Yapma! Öleceğisin! Savaran beyaz dişlerini göstererek:

— Ne çıkar! diye bağırdı ve ileri atıldı.

Filmin o sahnesinin çeheser olduğunu ve Maks Drelf'in bütün kahramanlığını ortaya döktüğünü sonradan bütün dünya teslim etti.

Riad cengâverleri geriliyordu. Fakat Savaran, zaferrinin tadını çıkaramadı. Çünkü savaş kargaşalığının arasında bir Gongoda yanına yaklaşarak ona fena bir ha-

ber verdi. Bunun üzerine Savaran, gerisin geriye döndü ve Hanibal'ın yanına geldi. Maks Drelf, Hanibal'a nefes nefese birşeyler anlatıyordu:

— On, on iki tane vardılar. Öyle ansızın karşımıza çıktılar ki, canımı zor kurtardım..

Savaran haşın bir sesle:

— Muhafızlara ne oldu? diye sordu.

— Bana acıyıp dilleriyle birşeyler söylemeğe kalktılar. Benim de kafam kızdı «Çıkin gidin!» diye bağırdım. Gittiler..

— Budala sonra ne oldu?

— Elvelâta'yı yakalayıp bir direğe bağladılar...

Savaran ötesini dinlemeden gerideki karargâha doğru koşmağa başladı. Ötekiler de onun arkasından gittiler. Karargâhın ortasında bir vahşi meclisi kurulmuştu. Ortada iri yarı, muhteşem bir yerli vardı. Vücuduna bir aslan postu sarmış başına kıpkızıl tüyler takmıştı. Etrafında da kendi gibi yağız ve iri on tane Riad cengâveri duruyordu. Elvelâta'yı bir direğe bağlamışlardı. Savaran'ı görünce ortadaki yerli mızrağını kaldırdı ve genç kadının göğsüne nişan aldı. Hanibal:

— Vay canına! dedi. İşte filmdeki kurtarma sahnesi!

Bu sırada Savaran yumuşak bir sesle:

— Demek Mindipi gene tilkilikliğini gösterdi, dedi. Erkekçe döğüşeceği yerde, hilelere baş vuruyor.

Riad Kırallı sakın bir tavırla cevap verdi:

— Kimıldama Savaran, yoksa kız ölür.

— Kimıldadığım yok zaten. İstersen tabancamı da atayım, Mindipi.

Savaran, belindeki tabancayı yere attı ve:

— İşte silâhsızım Mindipi, önce beni öldür!

Diyerek ağır ağır, adım adım Riad kralının mızrağına doğru ilerlemeğe başladı.

Hanibal Klâtili, yutkunduyum. Yanındaki fotoğrafçı küffretti. Fakat film çekmekten vazgeçmedi. Mindipi'nin muhafızları gerilediler. Sadece Min-

dipi, hiç istifini bozmadan gülümsüyordu. Bu, Savaran'ın bir kadını kurtarmak için kendini ilk defa ölüme atışı değildi. Savaran, mızrağa yaklaşmıştı. Uzun süren bu sahnenin sinirleri geren kararsızlığına dayanamıyan Elvelâta:

— Savaran! diye bir çığlık kopardı.

Tilki Mindipi, gözlerini bir an Savaran'dan ayrıarak kıza çevirdi. İşte bu an zaten Savaran'ın çoktan beklediği bir fırsattı. Şimşek gibi ileri atıldı ve sıkı bir yumrukla Mindipi'yi yere yuvarladı. Hücum o kadar anı olmuştu ki, kendini tophıyamıyan Kırallı elinden mızrağı düştü. Savaran, hemen bu mızrağı kaparak Mindipi'nin arkasına dayadı ve:

— Kimıldamayın, muhafızlar! diye bağırdı. Kırallının hayatı benim elimde.

İçinden de «İnşallah dizlerimin nasıl titrediğini kimse farketmiyordur» diye düşünüyordu. Çünkü yaptığı işin deliliğini kendi de biliyordu. Hayatını bir tesadüf kurtarmıştı. Yoksa Savaran, bir gösteriş uğruna ölüp gidecekti. Hanibal:

— Enfes! diye söyleniyordu. Hani tüylerim diken diken olmadı değil. Ama ne film olacak hani, ne film! Bana bak Savaran. Elvelâta'nın direktan çözülüşü faslını da sen yap, olur mu?

Savaran bir kartal gururuyula:

— Hayır, dedi; hayır, yapmam. Ben gene Kırallı oldum. Birleşik Gongoda ve Riad İmparatorluğunun İlk Hakani Savaran... Filim çevirmek imparatorların şanına yakışmaz.

BOZ KURTLARIN ÖLÜMÜ

Pek yakında satışa çıkarılacak olan bu baştan başa kahramanlık romanını muhakkak alınız ve okuyunuz. Çıkaran: Türkiye Yayınevi

Yaman, karşısındaki koltukta asabî hareketlerle sigarasını içen şişman adama:

— Bay Emanuel, şimdi soracağım şeylere dikkatle cevap vermenizi rica edeceğim. dedi.

— Buyurunuz.

— Gerdanlığı size tamir için getireceklerini evvelce biliyor muydunuz?

— Evet.. Evvelce de anlatığım gibi, Bay Reşit üç gün evvel gelmiş ve gerdanlığı getirmişti. Bu kıymetli gerdanlığı uzun uzadıya tetkik ettim. Düşen taş, hakikaten en kıymetli taşı. Ve öyle bir yerinden düşmüştü ki, bunun yerine yenisi konmadan gerdanlığı kullanmak imkânsızdı.

— Çok rica ederim bütün tefferruatı düşünerek, dikkat ediyor musunuz, bütün tefferruatı diyorum. En ince, hattâ sizce en lüzumsuz görülen yerlerine kadar düşünerek anlatın.

— Buna elimden geldiği kadar çalışacağım. Evet.. Ne demiştiniz?.. Taş gerdanlığın en göze çarpar yerinden düşmüştü. Çok uzun bir pazarlık yaptık. Mesele, halledilecek gibi birşey değildi. Buraya gerdanlığın bütün güzelliğini muhafaza edecek ve kıymetini düşürmeyecek bir taş lâzımdı. Elimde de böyle bir taş vardı. Fakat iki bin liradan aşağı veremezdim. Bay Reşit de bu parayı fazla görüyordu. Daha küçük bir taş koydurarak bu işi halletmek istiyordu. Nihayet bunu bir kere de karısıyla görüşmek istediğini söyledi ve gerdanlığı alarak gitti.

— Bay Reşit eskiden tanır mıydınız?

— Çok eski müşterimdir. Hattâ ailesi, eski paşalardan Hüsrev paşanın kızıdır. Bay Reşitle evlenmezden evvel de bu aile benim müşterimdi.

— Güzel... Devam etmenizi rica ederim.

— Ertesi gün Bay Reşidin hanımı telefon ederek benimle konuştu. Kendisine böyle kıymetli bir gerdanlığın bir kaç yüz lira tasarruf için bozulmasının doğru olmayaca-

YAZAN :

M. CAHİT GÜNDOĞDU

Resimleyen: FİRUZ

ğını anlattım. Esasen bunları bir kazanç temininden ziyade, eski müşteriye karşı dürüst davranarak yapıyordum. Siz de taktir edersiniz ki biz kuyumcular, ancak ticaretimizi böyle eski müşterileri elimizde tutmakla devam ettirebiliriz. Dükkânlarımız çörap mendil gibi günlük zaruri ihtiyaçları için günde yüzlerce müşterinin geldiği yerler değildir.

— Bu işteki hüsnü niyetinizi taktir ediyorum.

— Teşekkür ederim. O gün akşam üstü Bay Reşit gerdanlığı getirdi. İş pek büyük birşey değildi. Sabahtan gelmiş olsaydı, hemen o gün taş takar ve gerdanlığı temiz-

ler verirdim. Fakat dediğim gibi geç gelmişti. Artık o gün yapıp vermeme imkân yoktu. Bay Reşitten ertesi akşam uğrayıp almasını rica ettim. Böyle kıymetli mücevherleri daima kilitlediğimiz bir kasamız vardır. Bunu da oraya kilitledim. Kasanın anahtarı bir tanedir ve benedirdi. İstenilen şekilde tertip edilebilen bir de şifre tertibatı vardır. Kasanın şifresini de değiştirdim. Başka işim olmadığı için akşam gazetesine bir göz gezdirdim. Sonra dükkânı kapatarak eve gittim. Ertesi sabah dükkâna gidip de işçiye vermek için kasayı açtığım zaman, şaşırdım kaldım. Gerdanlık yerinde yoktu. İşte hepsi bu... Mahvoldum. «30» bin liralık bir gerdanlıktı.

Bay Emanuel, cebinden mendilini çıkarmış alnında toplanan terleri siliyordu. Birisi dokunsa, hemen ağlıyacak bir halde idi.

Yaman, masanın üstündeki piposunu düşünce düşünce doldurdu. Yavaş yavaş yaktı. Keskin gözlerini kuyumcunun gözlerine dikerek:

— Arkası malûm, dedi. Zabitanın haber verdiniz. Aradılar, taradılar.. Sizin bir iki defa ifadenizi aldılar.. Kâtibinizi sorguya çektiler, değil mi? Siz de işinizin uzadığını görerek bana geldiniz.

Yaman, yavaş yavaş yerinden kalktı. Bir eli pantolonunun cebinde kuyumcuya doğru yürüyerek:

— Aldanıyorsunuz, dedi. Zabitanın işi beş dakikada halledeceğini düşünmek hiç de doğru bir hareket değil. Bekliyeceksiniz. Siz bu işin ince taraflarını, bizim kuyumculuktan anhyabileceğimiz kadar bilebilirsiniz. Siz nasıl taşları yan yana getirerek ve birbirine ekliyerek bir yüzük, bir gerdanlık yaparsanız, biz de bu işteki malûmatı yan yana getiririz. Siz nasıl bir mücevheri işlerken taşları birbiriyle yakışık alacak şekilde irilğini, parlaklığını, yontup şeklini düşünerek yan yana getirirseniz, biz de bize verilen malûmatın irilerini

parlaklarını ve yakışık alacaklarını yanyana getiririz. Siz nasıl ki fena malzeme ile iyi bir iş yapamazsanız, biz de eksik malûmatla iş yapamayız. İşte birbirini takip eden sorgular bunun içindir. Bunu manasız birşey gibi düşünürsünüz, halbuki biz bununla iyi iş yapacak malzemeyi ararız. Kısacası: İşiniz biraz uzadıysa, bu sizin işin en ehemmiyetli bir noktasında - belki bu sizce çok ehemmiyetsizdir - bir eksik malûmat vermiş olmanızdandır. Şimdi meseleyi baştan tetkik edeceğiz. Ben size sual soracağım,

Yaman bir an sustu. Sonra keskin gözlerini kuyumcuya dikerek sormağa başladı:

— Kâtibiniz nasıl bir adamdır? Kaç senedir yanınızda? Kendisinden şüpheniz var mı? Gerdanlık geldiği zaman yanınızda mıydı? Kasaya koyarken gördü mü, başka gören oldu mu? Kasanın şifresini değiştirirken kâtibiniz nerede idi? Çok sual oldu değil mi? Zararı yok. siz yalnız kafanızı iyice işleterek cevap vermeğe çalışınız.

Bay Emanuel başını iki eelinin arasına alarak bir kaç saniye düşündü. Sonra:

— Kâtibim beş senedir yanımdadır, dedi. Evli ve iki çocuk sahibi bir genç. Kendisinden eminim. Gerdanlık geldiği zaman yanımda idi. Zaten dükkân çok küçüktür. Kasaya koyarken de yanımda idi. Kendisine o kadar itimadım vardır ki, kasanın şifresini ondan hiç saklamam. Değiştirirken o da gördü. Dükkânda başka kimse yoktu.

— Güzel... Sorularına devam ediyorum. Sabahleyin dükkâna geldiğiniz zaman, kepenk kilidinde bir başkalık, bir acaplık var mı idi?

— Hayır.

— Kâtibinizin ifadesi alınırken yanınızda mıydınız?

— Evet..

— Ne söyledi?

— Gerdanlığın getirilmesi-ni aynı benim gibi anlattı.

— Sizden ayrıldıktan son-

ra nereye gitmiş ve ne yapmış?

— Evine gitmiş.

— Bunu ispat edebiliyor mu?

— Evet. O gece evinde misafirleri varmış? Bunlar da tanınmış şahsiyetler. O akşam ona misafir gittiklerini ve gece ikiye kadar oturduklarını, bir parti briç oynadıklarını söylüyorlar.

— Bana bundan başka söyleyebilecek hiç birşey hatırlamıyor musunuz?

— Hayır.

Az sonra Yaman Polis Müdüriyetine gitti. Bu mesele hakkında yapılan tahkikat evrakını görmek istediğini söyledi. Daha evvelce telefonla Beyoğlu merkeziyle de konuşmuş ve oradan iş büyük

1— Emanuel kuyumculuğa babasından kalan bir sanat olarak devam eden bir kuyumcu. Bu güne kadar piyasada namusu ile tanınmış. Müşterileri hep eski ve zengin aileler.

2 — Kâtibi beş senedir yanında. Evli. İşi ve evi ile meşgul dürüst bir adam. Hiç bir sabıkası yok.

3 — Gerdanlığın dükkâna geldiğini bilen üç kişi var. Mal sahibi Bay Reşit, Kuyumcu Emanuel ve kâtibi.

4 — Hırsızlığın içerden yapıldığı muhakkak. Çünkü kepenklerde hiç bir zorlama eseri yok. Kilit de öyle.

5 — Kasanın nasıl açılacağını iki kişi biliyor. Kuyumcu ile kâtibi.

6 — Dükkânda bu gerdanlıktan başka hiç birşey çalınmamıştır. Dükkâna girebilen bir hırsız muhakkak ki daha başka şeyler de çalabilirdi.

7 — Bütün şüphelerin üç kişi üstünde toplanması lâ-

olduğu için, vaka ile doğrudan doğruya merkezin meşgul olduğunu öğrenmişti.

Bütün dosyaya göz gezdirdikten sonra topladığı notları bir daha okudu. İsterseniz bu notlara bir de hep beraber bakalım:

zam. Bay Reşit bir, kuyumcu iki, kâtip üç.

8 — En mühim nokta, hırsızlığı yapan adamın yalnız bu gerdanlığı çalışı.

9 — Kasada aranan parmak izlerinde iki iz var. Kuyumcu ile kâtibinin ki, bu da

gayet tabii birşey. İkisi de her zaman kasayı açıp kapıyan adamlar.

10 — Kâtip ifadesinde, o gün dükkâna gelen garip tavırlı bir adamdan bahsediyor. Bu adam, bir saate yakın dükkânda oturmuş. Birçok şeyler çıkarttırıp bakmış. Sonra hiç birşey söylemeden gitmiş. Kuyumcu Emanuel, Bay Reşitle konuşup gerdanlık hakkında fikirlerini söylerken bu adam da dükkânda imiş.

11 — Kâtibin o gece evinde misafir olan adamlar, gece ikiye kadar beraber olduklarını söylemekteler. Kâtip yalnız bir kere aralarından ayrılmış ve telefonla bir yerle konuşmuş.

12 — Misafirlerden yaşlı bir kadın, kâtibin telefonla konuştuğu şahsa şunları söylediğini katiiyetle hatırlıyor. «Evet.. Bugün 15.12 vapuruyla gelememiş fakat yarın geleceği muhakkak. 15.12 vapuruyla...»

13 — Mağazaya gelen müşteri hakkında kâtibin verdiği

eşkâl, az çok, sabıkâlılardan kasa hırsızı Çelik Ahmede benziyor.

Yaman, gazeteye döndükten sonra bu notları önüne yaydı. Tekrar tekrar okudu. Matbaada çalışan küçük bir çocukla kahveciden az şekerli bir kahve getirtti. Masasının üstündeki büyük piposunu doldurup sandalyasının arkasına yaslandı, düşünceye daldı.

Birden yerinden fırladı. Hemen sekreterin odasına koşarak:

— İstanbulda vapur işle-yen bütün hatların tarifi-si var mı? Çok rica ederim, he-men veriniz, dedi.

Tarifiyi uzun uzadıye tet-kik etti. Aradığını bulmuş ol-lacaktı ki yüzü güldü. Tek-rar odasına koşarak bir kâ-gıt aldı. düşünce düşünce bir-şeyler yazdı. Fakat kâğıdı yırttı, yâ-e birşeyler yazdı. Sonra telefonu açarak:

— Bay Emanuel, dedi. Gerdanlığın çalındığı gece ka-sanıza verdiğiniz şifre Lili idi değil mi? Diye sordu. Nasıl bulduğuma herhalde şaştınız? Bu da benim sırrım. Şimdi benden fazla birşey sormayın-z. Acele etmeyiniz. Türk po-lisine itimat ediniz.

Telefonu kapadı. Keyifli keyifli piposunu içmeğe baş-ladı.

★

Ertesi sabah Polis Müdü-riyetinden telefonla Yaman'ı aradılar. Polis Müdürü gülü-Arkası 23 üncü sayfada

PERDEDEN PORTRELER

Bilmem hiç dikkatinizi çektim. Hollywood'ta her sene en iyi filme, kadın ve erkek yıldıza Akademi Mükâfatının sembolü olan Oscar heykelciği verilir. Aynı heykelciğin birer eşi de senenin en iyi kadın ve erkek yardımcı sanatkâra verilir. Acaba sinema kolonisi bir de yardımcı sanatkârlar seçmeye ve onları

mükâfatlandırmıya neden lüzum görmüşlerdir.

Çok düşünmiye lüzum yok. Bunun sebebi gayet basittir. Stüdyoların elinde belli başlı yıldızlardan maada öyle kuvvetli aristler vardır ki; Hollywood prodüktörleri ve rejisörleri onlarsız film çevirmeyi hatırlarına dahi getirmezler. Bu artistler bütün çalışmalarına rağmen yıldız olamazlar. Filmlerde isim olarak daima ikinci plânda kalmalarına rağmen oyun ve temsil (Reymund Mesiy) in iki enteresan resmi

kabiliyetleri itibariyle seyircinin dikkatini baş roldeki yıldız kadar, bazan ondan da daha fazla üzerlerine çekeler. Böyle olmakla beraber stüdyolardan gördükleri muamele, aldıkları ücret yıldızlardan farksızdır. Bazan da üstündür bile.

Hattâ bu tiplerden bazıları bir çok filmlerde birinci derecedeki rolleri başararak yıldızlığa dahi yükselmişlerdir. Edward G. Robinson, Lloyd Nolan, Brian Donlevy, Humphrey Bogart böyle ender yetişen aktörlerdendir. Şurası muhakkaktır ki stüdyo idarecileri yıldız yetiştirdikleri kadar yardımcı sanatkâr yetiştiremiyorlar. Çünkü yıldız olmak için yakışıklılık, iyi konuşmak, biraz da sinemadan anlamak kâfi geliyor. Fakat yardımcı sanatkâr olmak için daha fazla şeylere ihtiyaç vardır. Thomas Mitchell, Alkim Tamiroff, Walter Brennan, Peter Lorre, Sydney Greenstreet gibilerinde de bu fazlasıyla mevcuttur.

İşte bu kabil artistlerden birisi de Raymond Massey'dir. Geçmiş senelerde onu Leslie Howard'la «Londra Şövalyesi» Annabella ve Conrad Veidt'la «Kızıl Rahip», Ronald Colman ve Madeleine Carroll'la «Zenda mahkûmları» Ray Milland, Paulette Goddard ve John Wayne'le «Vahşi Rüzgârlar Önünde» John Garfield'le «Beynini Kaybeden İnsan» Humphrey Bogart'la «Atlantik Ateşler İçinde» Errol Flynn ve Ronald

*Raymond
Massey*

Reagan'la «Büyük Sefer» filmlerinde gördük.

Raymond'u önümüzdeki mevsimde Leslie Howard, Laurence Olivier ve Anton Walbrook'la çevirdiği «İstilâcılar», Cary Grant ve Peter Lorre'la «Arsenik Kurbanları» kâr yıldız halen Broodvay sahnelerinde «Bir Kadın Yattım» in başrolünde oynuyor. Tiyatro prodüktörleriyle olan angajmanı biter bitmez Hollywood'a dönerek Warner Bros stüdyolarında Bette Davis ve Paul Henreid'le birlikte «Sır» isimli bir filmde oynayacaktır.

Raymond Massey bundan elli iki yıl önce 30 Ağustos 1896 da Kanada'nın Toronto şehrinde dünyaya geldi. Sanatkar artist Londra'da bir piyeste baş rolü oynarken İngiliz tiyatro kritikleri onun İngilizliğinden şüphe etmişlerdi. Halbuki Amerikan kritikleri onu «Hamlet» piyesinde alkışladıkları zaman: Massey su katılmadık bir İngilizdir!... demişlerdi. Bu iki zıt fikre herhalde onun ne İngiliz ne de Amerikan olmayışı sadece Kanada'da doğuşu sebep olmuştur.

Massey ilk tahsilini Kanada'da orta ve lise tahsilini de Oxford kolejlerinden birisinde yaptı. Yüksek tahsile başlamak üzere Toronto'ya geldiği zaman Birinci Dünya Harbi çıktı. Onsekiz yaşında olan Raymond topçu Asteğmeni olarak Kanada ordusuna girdi. Fransa'da İpres cephesinde Almanlara karşı döğüştü. Kahramanlığı sayesinde Albaylığa kadar terfi etti. Harbin bitmesine altı ay kala bir topçu düellosunda yaralanarak İngiltere'deki bir hastahaneye kaldırıldı.

İyileştiği zaman harp sona ermişti. Onun askeri bilgisinden istifade etmek üzere Amerikalılar Raymond'u kendi ordularına aldılar. Orada bir müddet vazife gördükten sonra istifa ederek Londra'ya döndü. Niyetli sahneye çıkmaktı. 1922 senesinde «Herkesin Tiyatrosu» isimli bir pi-

yeste ilk rolünü aldı ve muvaffak oldu. Londra sahnelerinde kâfi derecede tanındıktan sonra New York'a gitti. Orada aktörlükten maada prodüktörlük de yaptı.

Derken Londra sahnelerinde çabırken arkadaş olduğu Charles Laughton'la Hollywood'a gidip film çevirmeğe karar verdiler. Raymond ilk olarak Boris Karloff'la birlikte «Eski Karanlık Ev» de oynadı. Bu arada «Kasırğa» filminde Fransız valisi «Abra-

ham Lincoln» filminde de meşhur hürriyet adamı rolünü yaptı.

Raymond Massey onbes senedenberi Hollywood'ta çalışmaktadır. Warner Bros'la uzun bir konturatu vardır. Çok para alır. En bilgili aktörlerden biridir. Sinema ve tiyatrodaki otoriterdir. Artist olmasaydı ticaret yapacaktı. Üç çocuğu vardır. İki defa evlenmiştir. Son karısının adı Adrienne Allen'dir. Boyu bir seksenaltı santimdir.

Maskeli Adam

Çeviren :
VEDİİ EVSAL

Akşam olmak üzereydi. Yakışıklı kovboy Roy Rogers vagona atına yem ve su vermeğe gelmişti. Diğer şarkıcı arkadaşı Bob Nolan ve Pioneers Kardeşler orkestrayla birlikte Texas'daki Dalrymple şehrinde yapılacak festivale gidiyordu. Oranın şerifi Gabby onun eski dostuydu. Bu zahmete de dostunun hatırı için katlanmıştı zaten.

Şarkıcı kovboy atı Trigger'in boynuna yem torbasını asarken onun huysuzlandığını gördü. Herhalde vagona birisi saklanmış bulunuyordu. Roy etrafa şöyle bir göz attı. Saman balyasının arkasında saklanan kimsenin ayağını gördü. Meydana çıkmasını, yoksa kondüktöre haber vereceğini söyledi. Saklanan kimse korkarak balyanın arkasından çıktı. Roy hayretle onun on altı yaşlarında bir çocuk olduğunu gördü. Ayaklarında bol bir pantolon, üzerinde kısa kollu bir gömlek başında da bir kasket vardı.

Genç kovboy kondüktörü çağırmak üzere kapıya doğru giderken çocuk yolunu kesti. Adının Jackie olduğunu söyledi. Texas'daki Dalrymple şehrine gitmek için, kaba ve sert bir adam olan amcasının evinden kaçmıştı. Roy onu dinlerken gülümsemeğe başlamıştı. Çünkü karşısında konuşan kimsenin erkek çocuk

kiyafetine girmiş bir genç kız olduğunu anlamıştı. Fakat yüzelemedi. Maksadını merak ettiğinden ricasını kabul etti. Samanların üzerinde ona güzel bir yatak yaptı. Sonra Trigger'e gece gürültü etmemesini söyleyerek oradan ayrıldı.

Jackie samandan yatışa yattığı zaman o gün başından geçenleri gözünün önünden geçirdi. Babası meşhur milyonerlerden Wooster Dalrymple'ydi. Festivallerin yapılacağı şehir civarında büyük arazi sahibiydi. Bu yüzden şehire de kendi adı verilmişti. Bütün bunlara rağmen milyoner kovboylardan ve onların bulunduğu Garptan nefret ederdi. Jackie de babasının aksine Garbı ve kovboyları çok severdi. Babası onu kaçıp gitmesin diye Michigan gölündeki küçük yatına hapsedmişti. Fakat Jackie yatın kaptanı ile anlaşarak yüzerek sahile çıkmıştı. Şansı yardım ettiğinden bir sandalın içinde bulunduğu erkek çocuk elbiselerini mayosuyla değiştirmişti. Sonra Chicago istasyonuna giderek Roy'un atının vagonuna gizlice binmişti. Gazetelerden şarkıcı kovboyun Dalrymple'ye gideceğini öğrenmiş ve bu planı ondan sonra tatbik etmişti. İşte sonunda bir kovboya ait vagona kovboylar şehrine doğru yola çıkmıştı.

Dalrymple istasyonunda Roy ve arkadaşlarını şerif Gabby, şehrin zenginlerinden ve kasabanın en büyük kumar salonunun sahibi, ters yüzü Kirby'yle adamları ve halk karşıladı. Roy'un adamlarından Bob Nolan atı vagondan çıkarmağa gitti. Fakat yarı yolda Trigger'i birisinin kaçırdığını gördü. Hemen bağırarak Roy'a haber verdi. Genç kovboy bir ata atlıyarak Trigger'i kaçıranı takip etmeğe başladı. Şehrin dışına çıktıkları zaman uzaktan bir ışık geldi. Zeki hayvan işaretli sahibinin geldiğini anlamıştı. Hemen geri dönerek onun yanına koştu. Roy atı kaçıranın Jackie ol-

duğunu hayretle gördü. Bu hareketinin sebebini sorduğu zaman Jackie şerife gözükmemek için atla kaçtığını söyledi.

Onlar böyle konuşurlarken uzaktan uzağa gürültüler duyuldu. Roy hem atını, hem de Jackie'yi büyük bir çalılgın arkasına sakladı. Gelenler şerifle adamlarıydı. Onlar da at hırsızlarını aramağa çıkmışlardı. Roy onlara hırsızın aksi istikamete de kaçması ihtimalini söyleyerek savdı. Sonra Jackie'yi kendi eğerin arkasına aldı. Yola koyuldular. Trigger onları uzaktan takip ediyordu. Böylelikle atı çalan belli olıyaktı.

Şehre gelince Jackie'yi doğru bir elbise mağazasına götürdü. Buranın sahibi kırk yaşlarında ihtiyar bir İspanyol kadınıydı. Ve Roy'un çok iyi ahbabıydı. Genç kovboy Jackie'yi ona takdim ederek onu güzelce giydirmesini söyledi. Sonra ikisini başbaşa bırakarak dolaşmak üzere dışarı çıktı. Bu sırada şerif de adamlarıyla beraber yeni dönüyordu. Roy onlara atını yalnız olarak bulunduğunu söyledi. Hepsini şaşırdılar. Fakat Roy aldırmayarak Gabby'nin koluna girdi. Onu içki ve kumar salonuna götürdü.

İçeri girdikleri sırada bir gürültü koptu. Bir çiftçi rulette kazandığı halde salonun sahibi Kirby parasını vermiyordu. Şerif hemen silâhını çekerek ilerledi. Bar sahibine paraları vermesini, yoksa salonunu kapatacağını söyledi. Kirby öyle herşeye, bilhassa Gabby gibi ihtiyar bir şerifin söylediklerine eyvallah diyecek cinsten adam değildi. Fakat arkasında Roy eli silâhının kabzesinde olarak bekliyordu. Daha fazla ısrar etmeden çiftçinin paralarını kazancıyla birlikte iade etti.

Barda birkaç kadeh yularlayıp dışarı çıktıkları zaman kendilerine doğru sarışın bir sinyoritanın geldiğini gördüler. Roy onun Jackie olduğunu güçlükle anlıyabildi. Tirendeki yolcunun kız ol-

**Texas'da Dalrymple
şehrinde yapılacak fes-
tival'e gidiyorlardı.**

OYNAYANLAR

Roy Rogers Roy Rogers
Trigger Trigger
Gabby George Hayes
Jackie Dale Evans
Kirby Sheldon Leonard

Orijinal adı: Rainbow Over
Texas

Rejisör: Frank McDonald

Republic Pictures

duğunu biliyordu ama; bu kadar güzel olacağını tahmin etmiyordu. Lolita onu çok güzel giydirmişti. Roy onları birbirine tanıtırken adamlarından birisi şerife bir tel-

graf getirdi. Gabby yüksek sesle okudu: " Kızım Jackie şehrinize geliyor, lütfen kendisine göz-kulak ol. Kızım bir metre altmış santim boyunda, sarışın ve yirmi üç yaşındadır.

Milyoner Dalrymple "

Gabby telgrafı okuduktan sonra: " Tıpkı size benziyor, " demek için genç kıza döndü. Fakat söyleyemedi. Çünkü vedalaşmadan salona doğru yürümüştü. Şerif gözleriyle onu takip ettikten sonra Roy'a kızı nerede tanıdığını sordu. O da trende tanıdığını, adının Angela olduğunu, bu şehre Kirby'nin salonunda şarkı söylemek için geldiğini söyledi. Bereket Gabby sözlerini kesmiş: " Bu gece gidip su kızı dinliyeyim. Onda pek şarkıcı kılığı yok, " demişti. Yoksa genç kovboya Jackie hakkında arkadaşına bir sürü yalan daha uydurmak zorunda kalacaktı.

Aksamleyin salona gittiler. Şerif genç kıızı bularak doğruyu söylemesini istedi. O da herşeyi anlattı. Gabby

de Roy'a dönerek: " Bak, " dedi. " Seni aldattığı gibi beni de aldatamadı. Biz insanları biliriz!.. " Roy içinden gülmüsiyerek arkadaşının sözlerini tasdik etti. Onlar tatlı tatlı konuşup eğlenirken yüzü maskeli, elinde silâh bir adam sahneye çıktı. Herkes onun numara yapacağını zannetti. Fakat böyle olmadı. Maskeli adam üstüste iki el havaya ateş etti. Rulet masası üzerindeki paraları toplayıp getirmesini garsonlardan birine emretti.

Garson masanın üzerindeki birkaç bin doları toplayarak götürüp maskeli hayduda verdi. Adamın giydiği yelekle şapkası Roy'la Şerifin dikkatini çekmişti. Bunlar sabahleyin Kirby'nin parasını vermek istemediği çiftçi Jim'inkinin aynıydılar.

Haydut paraları aldıktan sonra birkaç el daha havaya ateş edip sahne kapısından solağa çıktı. Adam daha sahneyi terkeder etmez Roy da ön kapıdan fırladı. Atına binerek onun peşine düştü.

Adamlarından birisi, Şerife bir telgraf getirdi. Gabby yüksek sesle okudu :

Etraf ay ışığıyla aydınlanmıştı. Haydut atını otuz metre kadar önünde koşturuyordu. Roy, iki el ateş etti. Kurşun ancak sağ koluna isabet etti. Adam bu sefer atını daha hızlı sürmeğe başladı. Ve bir müddet sonra bir çiftlik bahçesinden içeri girdi. Roy da atıyla bahçeye girdiği zaman haydudun kayıplara karıştığını gördü.

Biraz etrafına bakındıktan sonra atından inip çiftlik binasına girdi. Salonda yerde bir adam baygın yatıyordu. Roy hemen onu ayılttı. Bu sabahleyin barda rastladığı çiftçi Jim'di. Ne olduğunu sordu. Adam heyecanlı: " Burada oturuyordum, " dedi. " Birden içeri maskeli bir adam girerek kafama vurup beni bayılttı. Şimdi de siz ayıltınız!.. " Roy çiftçinin koluna baktı. Sağlamdı. Herhal-

de yeleğini ve şapkasını almak için onu bayılmışlardı. Adam içeri giren maskeliyi Kirby'nin muavini Tim'e benzettiğini söylüyordu. Roy ondan kâfi derecede izahat aldıktan sonra atına atlayıp salona döndü.

Evvelâ herşeyi olduğu gibi Bir Şerif Gabby'ye anlattı. Sonra meseleyi öğrenmek istiyen diğer kimselere ve bilhassa Kirby'nin adamlarına çiftçi Jim'in arkasından vurularak öldüğünü söyledi.

Bir gün sonra posta arabası yarışları vardı. Müsabakaya Roy da iştirak ediyordu. Genç kovboy yarışa sokacağı atları bir dostunun çarına bağlamıştı. Almağa gittiği zaman atların geceleyin çalınmış olduğunu gördü. Yarışa Kirby'nin adamları da iştirak ediyordu. Onların en kuvvetli rakibi olduğu için, kendisini yarışlardan uzak tutmak için yapmışlardı bunu herhalde. Tekrar şehre döndüğü zaman Jackie üzülmemesini, kendi çiftliğinden beğendiği atları vereceğini söyledi. Beraberce Dalrymple çiftliğine gittiler.

Orada hiç ummadıkları birşeyle karşılaştılar. Jackie'nin babası kızını almak üzere o sabah çiftliğe gelmişti. Milyoner ilk önce kızına surat etti. Fakat bütün kızlarını seven iyi babalar gibi sonunda o da yumuşadı. Kızına karşı gösterdiği muameleden dolayı Roy'a çiftliğinin en iyi atlarını vereceğini söyledi. Genç kovboy milyonere candan teşekkür etti. Sonra Gabby'ye dönerek: "Şimdi Kirby ve adamları benden çekinsinler," dedi.

Şehre döndükleri zaman bir kovboy atını koşturarak Gabby'nin yanına geldi. Çiftçiyi yolun kenarında sırtından vurulmuş olarak ölü gördüğünü söyledi. Atlarını sürerek kovboyun tarif ettiği yere gittiler. Hakikaten Jim bir çukurda ölü olarak yatıyordu. Şimdi çiftçiyi başkasının öldürdüğünü söylemezlerdi. Çünkü bir gece ev-

vel Roy katili arkasından vurduğunu, fakat yakalıyamadığını söylemişti.

Ertesi gün bütün şehirli yerli yarışların yapılacağı yolu doldurmuşlardı. Posta arabaları dört atlıydı. Roy atlarının üçünü milyonerin çiftliğinden almıştı. Arabadaki dördüncü yeri de kendi hayvanı Trigger almıştı. İşaret verildi. Yarış arabaları sıraya girdi. Roy'un yanına Kirby'nin üzerine bahse girdiği kendi arabası düşmüştü. Fakat sürücüsü Tim değildi. Arabayı günlerce onun süreceği ilân edildiği halden dakikada fikir değiştirilmişti. Bu değişiklik Roy'un gözünden kaçmadı. Memnunlukla gülümsedi.

Nihayet hakem silâhını patlattı. Sürücüler kamçılarını şaklattılar. Arabaların atları yıldırım gibi ileri atıldılar. Şimdi kıyasıya bir yarış başladı. Arabaların tekerlekleri birbirine sürtüyordu. Daha başlangıçta iki araba devrildi. Kirby'nin sürücüsü Roy'un arabasını köşede sıkıştırıp devirmek istiyordu. Fakat genç kovboyun ufak bir manevrasıyla kendi kurduğu tuzağa kendisi düştü. Roy yarışı birincilikle bitirdi.

Genç kovboy yarış biter bitmez Gabby'ye yanına alarak doğruca Tim'in yanına gitti. Gülümseyerek: "Maskeli adam sensin," dedi ve kolunun gömleğini yırttı. Beyaz bir sargıyla sarılı yaralı kolu meydana çıktı. Roy sözlerine devamla: "Ben o gece maskeli haydudu kovalarken sırtından değil, kolundan vurmuşum," dedi. "Sen son dakikada yarışlara iştirak etmekten cayınca kolundan yaralı olduğunu anladım. Jim'i arkasından vurup öldüren sensin."

Bu sırada bir tabanca patladı. Tim cansız yere yuvarlandı. Ates eden Kirby'ydi. Kendi adamını öldürdükten sonra silâhını Roy'a çevirdi. Fakat genç kovboy daha aklı davrandı. Haydudu iki kursunda yere serdi. Artık bütün mesele hollolmuştu. O

gece milyonerin çiftliğinde büyük bir eğlence tertip edildi. Herkes mesut ve sarhoştur. Hatta Jackie bile. Nihayet söylediği kovboy lar diyarına kavuşmuş ve Roy gibi bir kovboy la sevimge başla-

HİRSİZ KİM?

Başı 17 inci sayfada

yordu. Yaman'a:

— Ne var ne yok yazıcı başı, dedi. Dün buraya gelip şu çalınan gerdanlık meselesinin tahkikat evrakını okumuşsun. Seni merakta bırakmamak için telefon ediyorum. Dün gece hırsızı tevkif ettik. Kuyumcunun kâtibi, dedi.

Yaman kahkahalarla gü-lüyordu:

— Esasen bu işin bundan fazla sürmüyeceğine emindim. Yok yok acele etmeyiniz. Bunu lâf olsun diye söylemediğimi ispat edeceğim. İşi kâ-tibin telefonla söylediği vapur saatinden ve kasanın şifresi olan Lili'den buldunuz değil mi? Yok canım izam edilecek birşey değil. Ufak bir tetkik, İstanbulda ne Adalar ne Kadıköy ne Boğaziçi ve ne de Haliç vapurlarında bu saatte bir vapur olmadığını gösteriyordu.

Acaba Yaman, bu sözlerle anlattığı şeyi yani kasanın şifresinin «Lili» olduğunu nereden bulmuştu acaba?

Bu hikâyemizin çözümünü, gelecek hikâyemizin altında bulacaksınız)

GEÇEN HAFTAKİ HİKÂYESİNİN ÇÖZÜŞÜ

Ayşe Bacı, uzun boylu bir kadındı. Ölümüne sebep olan bıçak yarısı da, Ayşe Bacının omuzunda, yüzüne yakın bir yerde idi. Ayşe Bacının burasını yaralamak için, katilin hiç olmazsa Ayşe Bacı kadar boylu olması lâzımdı. Hlbuki oğlu Nizam çok kısa boylu bir adamdı. Ayşe Bacıyı orasından vurabilecek boya bulunan tek adam ise kunduracı Ahmetti ve olayı anlatırken, hissedilir bir derecede heyecan göstermişti. İşte bu heyecan ve boyu Ahmedî ele vermişti.

Radyolu Polisler

YERALTI
TRENLE-
RİNİN EN
KALABA-
LIK OL-
DUĞU BİR
SAAT--
BINLERCE
İŞÇİ VE
MEMUR
EVLERİ-
NE GİT-
MEK İÇİN
YERALTI
İSTASYO-
NUNA A-
KIN EDİ-
YORLAR.

TAM BU SIRADA ---

ZAVALLI KIZÇAĞIZ ANCAK HAY-
KIRABİLDİ--

AMANN!
YENNİ!

AMA! NE
OLUYORSUN?

ALLAHIM! AR-
KASINA BİR
BİÇAK
SAPLANMIŞ!

DOKUNMAVIN BİRŞEYE! POLİSİ
BEKLEYİN-- HERKES AŞAĞIYA
INSIN! HERKES AŞAĞIYA!..

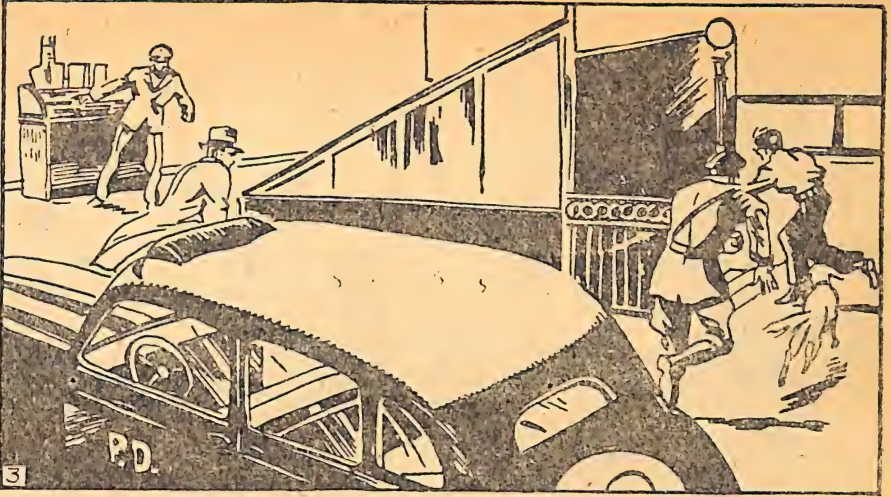
ÇABUK PO-
LİSE HABER
VERİN!
BİR
CİNAYET!

11 NUMARALI OTOMOBİL.. 11
NUMARALI OTOMOBİL..
DERHAL MANSAN CADDESİ-
NE GİT.. YERALTI İSTASYO-
NUNDA.. TRENDE BİR
CİNAYET!..

PAT
İLE
OĞUZ
ALDIK-
LARI
TALI-
MAT
ÜZERİ-
NE
DER-
HAL
VAK'A
YERİNE
GİDİ-
YOR-
LAR.

3

PAT! BİR
KIZ!

BIÇAKLAN-
MIS

SAKIN
OLUN
MAT-
MAZEL

FAKAT NİÇİN BÜTÜN KAPILARI KA-
PAYIP DA HİÇ KİMSENİN TREN-
DEN İNMESİNE MANİ OL-
MADINIZ?

NE SER-
SEMLİK
ETTİM!

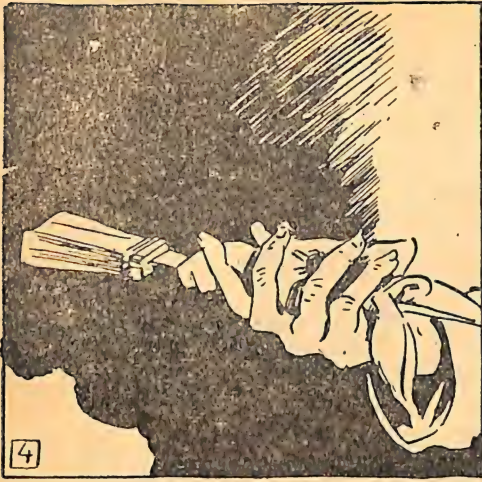
POLİS
VE
TIBBİ
ADLI
DOK-
TORU
GELDİK-
TEN
SONRA
KIZCA-
ĞIZIN
CESEDİ
MORGA
NAKLE
DİLİ-
YOR...

ARTIK
CİNAYET
TESBİT EDİL-
Dİ GİDE BİLİR-
SİNİZ!

PAT ŞU BIÇAĞA
İYİ BAK...
HİÇ BÖYLE
BİRŞEY
GÖRDÜN
MÜ?

BÜTÜN
YOLCU-
LAR
POLİS
DAİRE-
SİNE
SEVKE-
DİLE-
REK
İFADE-
LERİ
ALINI-
YOR
FAKAT
HİÇ
KİMSE
CİNA-
YET
HAK-
KINDA..

-- BİRŞEY SÖYLİYEMİYOR..

İŞTE BA-
NA SON
SÖZLERİ
BU OLDU.
VE ÖLÜ-
ME RAN-
DEVUYU
TUTTU.

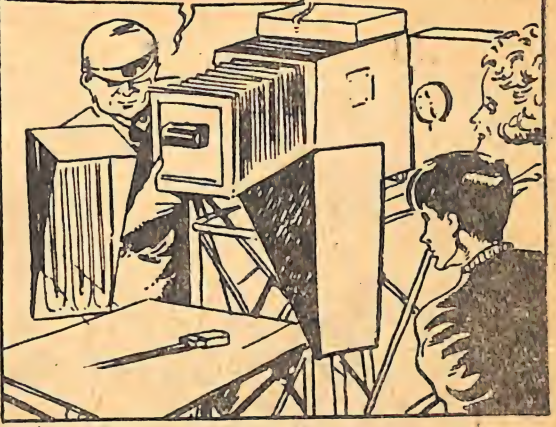

HİÇ BİR İZ
YOK E-
FENDİM!

BU ME-
SELE
İLE
MEŞ-
GUL
OL-
MAK
ÜZE-
RE
İNCİYİ
DE DA-
VET
EDİ-
YOR-
LAR..

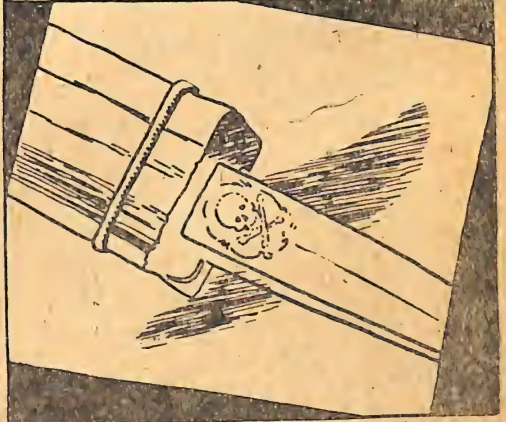
BUNUNLA BİR SİNEĞİN SAÇLARI
BİLE GÖRÜLEBİLİR!

BAKIN--
BİÇAĞIN
ÜZERİN-
DE, SAPI-
NA YA-
KIN BİR
İŞARET
VAR!
BUNU
BÜYÜ-
TELİM..

AĞRANDIZMAN!...

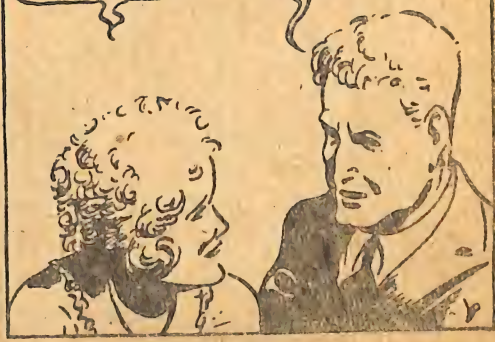

ULTRAVİ-
YOLE
ŞUALI
MAKİNE
HASSAS
CAM İLE
BİÇAKTA
ŞOK
HAFİF
BİR İZİ
MEYDA-
NA
ÇIKARDI
!

PAT.. ŞİMDİ
FAYİLİN KİM
OLDUĞUNU
FARZEDE-
BİLİRİZ!

YA.. ÖYLE Mİ? O
HALDE ONUNEREDİ
BULACAĞIMI BA-
NA SÖYLER
MİSİNİZ?

BAKIN.. BİÇAK
ESKİ BİR FRAN-
SIZ SÜNGÜSÜN-
DEN YAPILMIŞ

EVET.. BU DOĞ-
RU. FAKAT
BÖYLE BİR
SÜNGÜ
KİMDE BU-
LUNABI-
LIR?

YA BİR SİLÂH KOLEKSİYONCUSUN-
DA, YAHUT DA ESKİ
BİR MUHARİP-
TE..

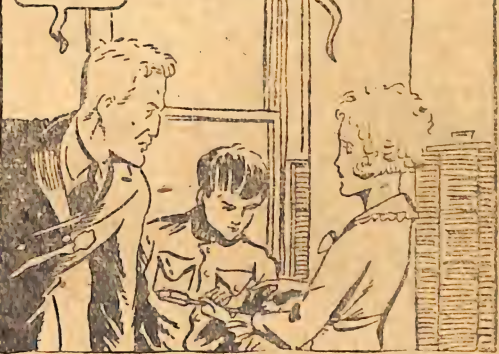

BU KURU KAFKA BU-
RAYA ASİT İLE
RESMEDİLMİŞ..

NE GÜZEL
ÇİZİLMİŞ!

PEK İYİ. NE
DEMEK İS-
TİYORSU-
NUZ

OĞUZUN HAKKI
VAR. BU BİR SAN-
ATKÂR ELİNDEN
ÇIKMIŞ

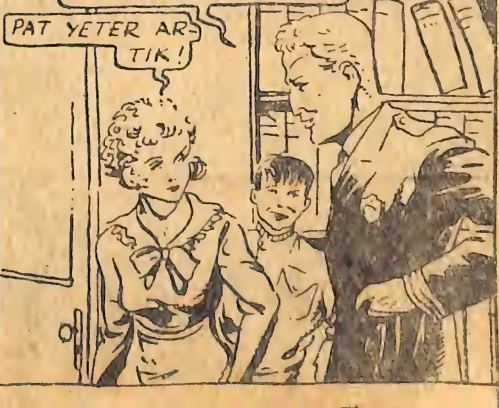

BİR SAN'ATKÂR ELİNDEN ÇIK-
MIŞ.. GİDİP KIZIN TEYZESİ-
LE KONUŞAYIM!..

OĞUZ GÖ-
RÜYOR
MUSUN?
POLİSLİK
NEKADAR
KOLAY!

DEMEK Kİ BU İŞİ YAPAN YA BİR
BAYTAR, YAHUT DA SAN-
ATKÂR HAKKÂK!

PAT YETER AR-
TIK!

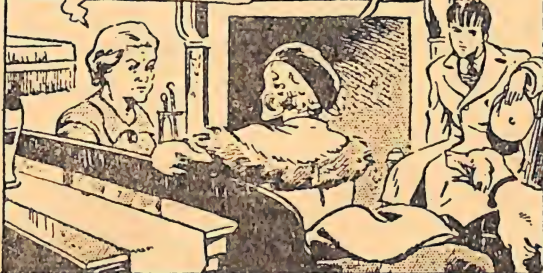

İNCİ
MAK-
TULE-
NİN
TEY-
ZESİ-
Nİ
İSTİC-
VABA
GİDİ-
YOR.

YENNİ BURAVA GELİP
BENİMLE OTURMAYA
BAŞLIYALI BİRKÂÇ AY
OLUYOR..YANI BABASI
ÖLDÜKTEN SONRA.BA-
BASI UZUN ZAMAN İSSİZ
KALMIŞTI.BU YÜZDEN
KALP SEKTESİNE
YAKALANDI.

NE İŞ
YAPAR-
DI ?

HAKKÂK İDİ.BİR
BANKA HESABINA ÇA-
LIŞIYORDU.
BİR DAKİKA BEK-
LEYİN.BABASINA
AİT EVRAK VARDI.
GİDİP GETİRE-
YİM!

İŞLER YOLUNDA GİDİYOR.
BİRSEYLER ÖĞRENECEĞİZ
GALİBA...

GARİP ŞEY! BABASI
HAKKÂK...

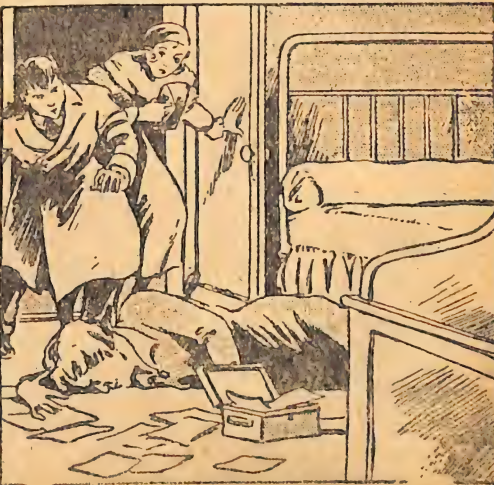
İNCİ İLE OĞUZ ÜST KATTAN
GELEN BİR HAYKIRMA İŞİ-
TİYORLAR...

ALLAHIM!

ACABA
NE OLDU?

İNCİ
İLE
OĞUZ
YUKA-
RI
KATA
KOŞU-
YOR-
LAR

İkinci kaptan gözlerini kapayıp başını sallıyarak söze başladı:

— Ah, şu kadınlar yok mu, şu kadınlar! Garip mah-lûklardır. Dışlarından baktın mı, içleri imkânı yok anlaşıl-maz. İnanmıyorsunuz ama, doğrudur. Bakın anlatayım da görün:

“Eflâtun” gemisinin battığı zamanı hatırlar mısınız? Hatırlamazsınız tabii. İşin içinde kadınlar olmasaydı ben bile belki unutmış olurudum.

Çünkü “Eflâtun” binbesyüz tonluk, sefil bir takne idi. Denizin içinde ördek gibi badi badi giderdi. Senelerce hor kullanılmış olduğundan, halini varın siz hesap edin, artık.

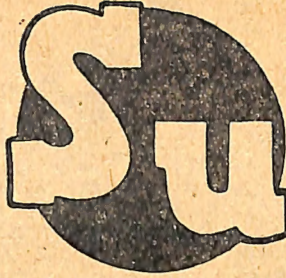
“Eflâtun” bir şilepti. Beyrut’la Cenova arasında işlerdik. Ara sıra da İskenderiye’ye yahut Trablus’a yanastığımız olurdu. Mürettebatımız az olduğu için arasına bir kaç yolcu da binerdi.

Yolcu olduğu zaman sevinirdik. Çünkü yeni bir çehre, yeni bir mevzu demekti. Bütün seyahat esnasında onu konuşturur, dinlerdik.

Son seferimizde tam altı taneye yolcumuz vardı. Bunlardan bir tanesi iki kız çocuğu anası olan otuz yaşlarında kadar, bir İngiliz kadınıydı. Sessiz, iyi bir kadımcıydı. Çocukları da altın saçlı, melek yüzlü, munis kızlardı. Gemiye biner binmez hepimize yeni bir senlik getirmişlerdi. Dördüncü yolcu boyalı saçlı, şişman bir Fransız madamıydı. Kaba ve âdi bir kadın olduğu için, kimsenin ilgisini çekmemişti. Onun da aldıracağı yoktu ya! Eline ya bir kitap, yahut ta bir örgü alarak bir köşeye çekilirdi. Durmadan da sakız çiğnerdi. Hele o sürmeli gözlerini, pudralı, kat kat gerdanını ve şişko parmaklarını bir görmeliydiniz!

Her neyse, asıl mühim olan, öteki iki yolcuydu. Bunlar, bir baba kızdılar. Ama ne baba kız! Adam belki yetmiş beş yaşında vardı. Hiç evlenmemiş olan kıza da kırk beşinden aşağı değildi.

Bizim şilebe bindiklerine

Çeviren

ASIM YEĞİNOBALI

Resimleyen: AYHAN

göre, hepsinin de fakir kimseler oldukları besbelliydi. Ama ihtiyar adamla kızının halleri hepsinden düşkündü. Bütün eşyaları büyükçe bir sepet ve bir de sırt çantasından ibaretti. Bu çanta çok mühimdi ha!

Biz: “Herhalde içinde çok kıymetli birşey var” diye düşünüyorduk. Çünkü ihtiyar bu eski püskü şeyi sırtından hiç çıkarmıyordu. Yemek yerken bile. Kızı ise, sıçan su-tatlı bir kimsedydi. Mânasız bir yüzü vardı.

Konuşurken ihtiyarın bir papaz olduğunu öğrendik. Zaten nur yüzlü bir ihtiyardı. Sesi yumuşak, tesirli ve hali tavri gibi son derece tatlıydı. Bize seyahatinin hikâyesini anlattı:

“Tâ gençliğindenberi tek emeli Palestine gitmekmiş. Uğraşmış, didinmiş ama bir türlü gidememiş. Senelerdir dışından, tırnağından arttırmış, epey bir para biriktirmiş. Fakat bu para da kâfi gelmemiş. Bunun üzerine kilisesine gelen ve onu çok seven ahali, aralarında para topharak vermişler. O da hiç tereddüt etmeden bu uzun yolculuğa atılmış. Ne yolculuktan, ne de ihtiyarlığından çekinmiş.»

Yumuşak başlı görünüyordu ama, demir gibi bir iradesi olduğu besbelliydi. Hani, aklına koyduğu şeyi yapmak için hiç bir maniye ehemmiyet vermeyen nadir insanlardandı.

Palestini gördüğü için o kadar mesuttu ki, konuşurken gözleri yaşarı yaşarıveriyordu. Kendine yardım eden dostlarına daima dua ediyordu.

Yolculuğumuzun ilk gecesi o pis yaz fırtınalarından birine rastladık. Bütün yolcular hastalandılar. Yüzleri limon gibi sarardı. Yalnız ihtiyar papaz, havaya, geminin sallanmasına filân aldırımıyordu. “Eflâtun” ise deli gibi yalpa vurup duruyordu.

Günü nasıl geçirdiğimizi bir biz biliriz, bir de Allah. Hepimizin siniri bozuktu ve korkuyorduk. Karanlık basar basmaz da korktuğumuz başımıza geldi. Rüzgârın o deli gibi hızı azalmıştı ama, bu sefer dalgalar dev gibi büyümüş ve canavar gibi kudurmuştu. Bir dalganın en tepesine tırmandık. Bu su dağından aşağı inerken, haydi, ön direğimizi gitti!

Bundan sonra artık çorap söküğü gibi ârızalar birbirini takip etti. Pervane koptu. Pervane kopunca da makine dairesinde bir kargaşalıktır başladı. Beri taraftan şilep bir, bir tarafa, bir öte tarafa yatıyordu. Ve en fazla yarım saat sonra “Eflâtun” un artık bir daha asla kalkmak üzere yatacağını hepimiz biliyorduk.

İlk önceleri düşünmeden deli gibi uğraşıyorduk. Fakat bunu anlar anlamaz, kendimizi toplayıp sakinleştik. Güverteye çıktık. Yolcular da güvertedeydi. Kaptan hepimizin beklediği emri verdi:

“Sandallara!”

Sandal! “Eflâtun” un sandalları, başka sandallar için bir ayp sayılırdı. Maa-mafih başka bir çaremiz yoktu. İki küçük kız, annelerinin eteklerine sarılmış, hiç ses çıkarmadan öylece duruyorlardı. Şişman Fransız Madamı, hâlâ sakız çiğniyordu. Doğrusunu söylemek lâzımgelirse, hepsi de cesur kimselermiş.

Güverteye indiğim zaman ihtiyar papaz diz çökmüş, dua ediyordu. Biraz sonra kalktı ve arkasından hiç

ayırmadığı şu mahut sırt çantasını çıkarıp kızına verdi.

"Başımıza birşey gelirse ilk önce kadınlarla çocuklar kurtarılır", dedi. "Onun için bunu sana veriyorum. Dikkat et. Ben nasıl muhafaza ediyorsam sen de öyle yap."

Kız çantayı geri uzatıp itiraz etmek istedi:

"Ama baba" diye söze başladı.

Fakat papaz, çantayı kızın sırtına sıkıca bağladı. Zaten artık konuşacak, münakaşa edecek vakit yoktu. Ben kızı yakalayıp bir sandalın içine koydum. Dört tayfayla iki küçük kız da o sandalda idiler. Anneyi de almak için döndüm, fakat biri sandalı denize indiriverdi. Şilep de sandalın üzerine doğru işiliyordu! Kaptan bana: "Bu san-

dal sana emanet," diye bağırdı. Bunun üzerine ben de hemen ipe tutunup aşağı sarktım. Tayfalara: "Var kuvvetinizle çekin çocuklar!" diye bağırdım. Hızla açıldık ve geminin altında kalmak tehlikesinden kurtulduk.

Gene sudan dağlara tırmanıp, sudan vadilere iniyorduk. Deniz öyle karanlıktı ki, tahayyül edemezsiniz. Cehennem gibi bir geceydi. Bir müddet geride bıraktığımız "Eflâton" u seyrettik. Bütün elektrikleri sönmüş, sadece baş tarafta büyük bir ışık kalmıştı. On beş dakika kadar sonra bu ışık da kayboldu. Başımızı çevirdik ve bir daha geri bakmadık. Şafak söktüğü zaman, gemiden hiç bir eser kalmamıştı.

Bir sandalın büyük bir de-

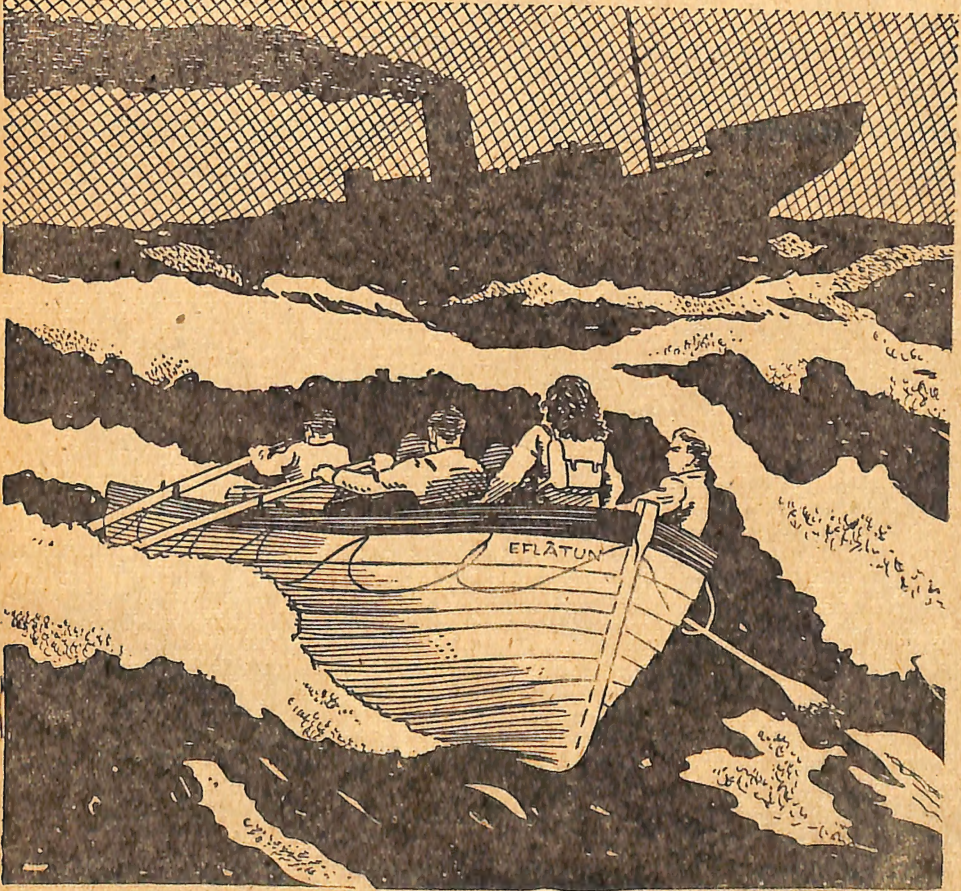
nizde ne kadar küçük kalabileceğini, ancak sabahleyin anladık. Dalgalar hâlâ okadar yüksekti ki, bir an bir dağın tepesine tırmanıyor, öbür an bir kıyıya iniyorduk. Tepeye tırmandığımız zaman ufukları görebiliyorduk. Bu, bizim yalnızlığımızı büsbütün arttırıyordu. Bütün dünya sudan ibaretti ve bütün kâinata bir tek kara parçası yoktu, sanki.

Sandaldakilerin cesaretini arttırmak için:

"Batmadan evvel telsizle imdat istedikleri muhakkak" dedim.

Ama bu yalandı. Çünkü «Eflâton» dayken, büyük direkteki havaî hatların nasıl koptuğunu görmüştüm. Hayatımız artık tesadüfe bağlıydı.

Halimiz acınacak, ağlana-

cak birşeydi. Çünkü sandal-
da ne yelken, ne su vardı. Sa-
dece bir kutu bayat, küflü
bisküit, üç tane de, yanacak-
ları şüpheli olan el meşalesi.

Sırayla kürek çekiyor, son-
ra da uzanıp gökyüzünü sey-
rediyorduk. Hiç birimizde ü-
mit, heves kalmamıştı. Papa-
zın yaşlı kızı, bize iyi bir ör-
nek oldu. Gayet cesur, gayet
metanetli, hârikulâde bir
mahlûktu. O iki kız çocuğu-
na öyle bir annelik etti ki
görmeğe değerdi.

Birini bir tarafına, öbü-
rünü öte tarafına aldı. Benim
ceketimi de üstüne attı ve
onlarla tatlı tatlı konuşmağa
başladı. Biraz sonra çocuk-
lar:

“Susadık,” demeğe baş-
ladılar. Hepimiz de susamış-
tık ama, o masumların hali
içimizi yaktı. Papazın kızı,
onları hemen kendine çekti
ve masal söylemeğe başladı.
Yavrular masalı dinlerken
kendilerini unuttular ve sus-
tular. Hayran hayran dinli-
yorlardı. Kadının alçak, tatlı
ve yumuşak bir sesi vardı.
İnsanın kulağına kadife gibi
geliyordu.

Onlar uyuduktan sonra,
uzakta bir geminin ışıklarını
gördük. Fakat gemi çok u-
zaktaydı ve şüphelendiğimiz
gibi, meşaleler de yanmıyordu.

Tayfalardan biri ayağa
kalktı. Var kuvveti ile «İm-
dat... İmdat...» diye defalarca
bağırdı. Fakat bu bağırma-
nın faydasızlığını anlamakta
gecikmedi. Bunun üzerine
sustu ve ümitsiz yerine o-
turdu, başını ellerinin arası-
na alarak düşünmeğe başla-
dı:

Tayfalardan ikisi uyudu.
Papazın kızı da biraz uyudu.
İlk vapuru gördüğümüzden
üç saat sonra bir vapur daha
gördük. Bu, birincisinden de
uzaktı. Fakat biz, gene deli
gibi meşaleleri yakmağa ça-
ıştık. Yanmadı, tabii...

Vapurun ışıkları kaybol-
duğu zaman, etrafımızdaki
karanlık bize evvelkinden de
acı geldi. Hemen bir saat son-
ra bir gemi daha gördüğümüz
zaman, sadece başımızı öte

tarafa çevirdik.

İkinci sabah adamakıllı ıst-
tırap çekmeğe başladık. A-
ğızlarımız kupkuruydu. Sade-
ce ağızlarımız mı ya? Bütün
boğazımız, vücudumuz kup-
kuruydu. Dillerimiz fazla ge-
liyordu. Dudaklarımız şişme-
ğe başlamıştı.

İki yavrunun hali, hepi-
mizden fenaydı. Papazın kızı-
na sokulmuşlardı. Ne birşey
söylüyorlar, ne bir hareket
ediyor, öylece gözlerini ufka
dikmiş, duruyorlardı. Bu uy-
sallıkları, kadere boyun eğ-
meleri, insanın büsbütün mer-
hametini uyandırıyor. Ög-
leye doğru ikisi de gözlerini
kapadılar ve bayılmış gibi
uzanıp kaldılar. Ufak, kirli
yüzlerinde, yaşlarına hiç de
yakışmıyan derin bir bezgin-
lik ve ıstırap vardı.

O zaman papazın kızı,
kenarları kızarmış gözlerini
gökyüzüne kaldırdı. Ellerini
ağtı ve dudaklarını kimıldat-
mağa başladı. Dua ediyordu.
Ben de gayriihtiyari dua et-
meğe başladım. Papazın kızı
duasını bitirdikten sonra bir
haç çıkardı ve bütün bu müd-
det zarfında hiç arkasından
indirmedeği sırt çantasını çı-
kardı. Çantanın içinden bü-
yükçe bir matra aldı. Matra-
nın kapağını açtı. İçinde su
varmış meğer.

Su! Kadın, iki yavrunun
ağızlarına bir parça akıttı.
Bunu görünce boğazının büs-
bütün yanmağa başladığını
hissettim. Herhalde farkında
olmadan elimi filân uzatmış
olacağım. Çünkü kadın, mat-
rayı hemen göğsüne bastırdı
ve:

“Sadece çocuklar için!”
diyerek yavrulara biraz daha
içirdi.

Bu su, biçareleri öyle bir
canlandırdı ki, sormayın. He-
men ayağa kalktılar ve:

“Perilerin kiralıçesine ne
olmuş? Sonunu dinlemedik,
anlatsana kuzum teyzeciğim”
demeğe başladılar.

Cesur kadın hiç itiraz et-
meden anlatmağa başladı. A-
ma sesi güç çıkıyordu.

“Sizin de biraz su içme-
niz lâzım!” dedim.

Sanki büyük bir günah iş-
lemişim gibi ters ters yüzü-
me baktı. Fakat biraz sonra
sözümün doğruluğunu anladı.
Çocukları canlandırmak, an-
cak onun elindeydi. Biraz da
kendisi içti.

Hava serinlediği zaman bir
gemi daha gördük. Bu sefer
gemi de bizi gördü. Yavaş
yavaş yolunu değiştirmeye
başladığını farkettilik. Önce i-
nanamadık. Fakat koca ge-
mi döndü... döndü... Artık
şüphe yoktu. Bizi kurtarma-
ğa geliyordu. O zaman çocuk-
lar gibi hıçkırığa hıçkırığa ağla-
dık. Sonra gemi gitmeye yak-
laştı. Hepimizi bir bir gemi-
ye çektiler. Bu an ancak bir
deniz kazasına uğrayanlar an-
lyabilir.

Ben papazın kızıyla ço-
cukların yanından ayrılmı-
yordum. Kadın, gemiye ayak
basar, basmaz matraya mus-
luktan su doldurdu, sonra ge-
ne çantasının içine koydu.

Biraz sonra gemi “Eflâ-
tun” un öteki sandalını da
buldu. Bu sandaldakiler de
bizim gibi bitkindiler. Fakat
anne hemen çocuklarını bağ-
rına bastı. Ayakta duramıya-
cak bir halde olan ihtiyar pa-
paz da dosdoğru kızının ya-
nına koştu. Hemen:

“Nerde?” diye sordu.

Kadın cevap olarak çanta-
yı uzattı. Bizim meraklandı-
ğımızı gören ihtiyar, çanta-
yı açtı ve içinden matrayı çı-
kardı. Bütün yüzünü aydınla-
tan mesut bir tebessümle:

“Palestin'den aldığım mu-
kaddes su” dedi. “Çok güç-
lük çektik ama, hamd'olsun,
bir halel getirmeden İngiltere-
ye götürüp kiliseme hediye
edebileceğim.”

Papazın kızı sesini çıkar-
mak şöyle dursun kılını bile
kırıpdatmadı. Babasının «Mu-
kaddes Su» sandığı şeyin ge-
minin musluğundan doldurul-
muş olduğunu bir kendisi, bir
ben ve bir de Allah'tan başka
bilen yoktu.

İkinci kaptan hikâyesini
bitirmişti. Bir an sustu. Son-
ra gülümsiyerek:

— Şu kadınlar garip mah-
lûklardır vessellâm, dedi.

GÜZEL YUANA

YAZAN
FİKRET
ARIT

EVİN
ROMANLARI
SERİSİ

ÇIKARAN:

FİKRET ARIT'IN BU NEFİS ROMANI DA SERİ
DİĞER KİTAPLARI GİBİ BİTMEK ÜZEREDİR.
GÜNE KADAR NESRETTİĞİ KİTAPLARLA BU
VI ROMANLARIN EN GÜZELLERİNİ VERDİĞİ
İSPAT ETMİŞ BULUNAN EVİN ROMANLARI SE
SİNİ ALINIZ VE SERİYİ TAMAMLIYARAK BA
BAŞINA KIYMETLİ BİR KÜTÜPHANE YAPIN

Fiatı : 125 Kuruş